

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA STAVEBNÍ

FACULTY OF CIVIL ENGINEERING

ÚSTAV STAVEBNÍ EKONOMIKY A ŘÍZENÍ

INSTITUTE OF STRUCTURAL ECONOMICS AND MANAGEMENT

SPOLEČENSKÁ ODPOVĚDNOST FIREM VE STAVEBNICTVÍ

CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY IN CONSTRUCTION SECTOR

DIPLOMOVÁ PRÁCE

MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Bc. Alisher Berdibekov

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

doc. Ing. Tomáš Hanák, Ph.D.

BRNO 2023

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ FAKULTA STAVEBNÍ

Studijní program	N0732A260021 Stavební inženýrství – management stavebnictví
Typ studijního programu	Navazující magisterský studijní program s prezenční formou studia
Specializace	bez specializace
Pracoviště	Ústav stavební ekonomiky a řízení

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Student	Bc. Alisher Berdibekov
Název	Společenská odpovědnost firem ve stavebnictví
Vedoucí práce	doc. Ing. Tomáš Hanák, Ph.D.
Datum zadání	31. 3. 2021
Datum odevzdání	10. 1. 2023

V Brně dne 10. 1. 2023

prof. Ing. Jana Korytářová, Ph.D.
Vedoucí ústavu

prof. Ing. Miroslav Bajer, CSc.
Děkan Fakulty stavební VUT

PODKLADY A LITERATURA

Jones, D. Společensky odpovědné chování se firmám vyplácí. Management Press, 2015.

Bělčík, M.; Pavlík, M a kol. Společenská odpovědnost organizace. CSR v praxi a jak s ním dál. Grada, 2010.

Kunz, V. Společenská odpovědnost firem. Grada, 2012.

Kuldová, L. Společenská odpovědnost firem: Etické podnikání a sociální odpovědnost v praxi. OPS, 2010.

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ

1. Charakteristika pojmu společenská odpovědnost firem, vývoj

2. Zavádění společenské odpovědnosti v organizaci

3. Specifika stavebnictví

4. Analýza a porovnání společenské odpovědnosti ve vybraných stavebních firmách

Cílem práce je popsat současné trendy v oblasti společenské odpovědnosti firem v oblasti stavebnictví.

Výstupem práce bude porovnání přístupů k společenské odpovědnosti ve vybraných stavebních firmách.

STRUKTURA DIPLOMOVÉ PRÁCE

VŠKP vypracujte a rozčleňte podle dále uvedené struktury:

1. Textová část závěrečné práce zpracovaná podle platné Směrnice VUT "Úprava, odevzdávání a zveřejňování závěrečných prací" a platné Směrnice děkana "Úprava, odevzdávání a zveřejňování závěrečných prací na FAST VUT" (povinná součást závěrečné práce).

2. Přílohy textové části závěrečné práce zpracované podle platné Směrnice VUT "Úprava, odevzdávání, a zveřejňování závěrečných prací" a platné Směrnice děkana "Úprava, odevzdávání a zveřejňování závěrečných prací na FAST VUT" (nepovinná součást závěrečné práce v případě, že přílohy nejsou součástí textové části závěrečné práce, ale textovou část doplňují).

ABSTRAKT

Diplomová práce s názvem „*Společenská Odpovědnost Firem ve Stavebnictví*“ si klade za cíl poskytnout přehled o společnosti ve stavebnictví. Práce je rozdělena do dvou částí. První část nese definici pojmu CSR, historii pojmu, význam, vývoj, hnací síly jeho aplikace, názory a vliv na různé oblasti podnikání. Druhá část se věnuje analýze trendu vývoje CSR v České republice. Byla provedena snaha dozvědět se o problémech, které stojí na cestě k rozvoji / implementaci CSR a výsledcích v případě jeho použití.

KLÍČOVÁ SLOVA

CSR, podnikání, životní prostředí, společenská odpovědnost firem ve stavebnictví, zainteresované strany

ABSTRACT

The diploma project entitled "Corporate Social Responsibility in the construction industry" aims to provide an overview of the companies in the construction industry based in the Czech Republic. The work is divided into two parts. The first part carries the definition of the term CSR, the history of the term, the meaning, development, driving forces of its application, views and influence on various areas of business. The second part is devoted to the analysis of the trend of CSR development in the Czech Republic. An effort was made to learn about the problems that stand in the way of the development / implementation of CSR and the results in case of its use.

KEYWORDS

CSR, business, environment, corporate social responsibility, construction, stakeholders

BIBLIOGRAFICKÁ CITACE PRÁCE

BERDIBEKOV, Alisher. *Společenská odpovědnost firem ve stavebnictví* [online]. Brno, 2023 [cit. 2023-01-07].

Dostupné z: <https://www.vutbr.cz/studenti/zav-prace/detail/142915>. Diplomová práce.
Vysoké učení technické v Brně, Fakulta stavební, Ústav stavební ekonomiky a řízení.
Vedoucí práce Tomáš Hanák.

PROHLÁŠENÍ O PŮVODNOSTI ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci s názvem *Společenská odpovědnost firem ve stavebnictví* zpracoval(a) samostatně a že jsem uvedl(a) všechny použité informační zdroje.

V Brně dne 10. 1. 2023

Bc. Alisher Berdibekov
autor práce

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji doc. Ing. Tomáši Hanákovi Ph.D za vedení, rady a postřehy, které mi hrozně pomohly při psaní této práce. Děkuji také zástupkyním a zástupcům stavebních podniků, za věnovaný čas a za to, že se se mnou podělili o své zkušenosti z praxe. Největší poděkování patří mé mamince a babičce za jejich podporu po celou dobu studia.

Obsah

1	Úvod.....	10
2	Společenská odpovědnost	11
2.1	Výběr terminologie.....	11
2.2	Úvod do Společenské Odpovědnosti	11
2.3	Výmezení CSR.....	12
2.4	Historie CSR	15
2.4.1	Vyvoj CSR	15
2.5	Stakeholdery – zainteresované strany.....	17
2.6	Účel CSR	18
2.7	Význam CSR a její hnací síly	19
2.8	CSR, udržitelný rozvoj.....	22
2.9	Odpovědnost firem v jiných odvětvích.....	23
2.9.1	Potravinářský maloobchod.....	23
2.9.2	Finanční průmysl.....	23
2.9.3	Odevní a obuvnický průmysl	24
2.9.4	Těžební průmysl.....	25
2.9.5	Shrnutí dalších průmyslových odvětví.....	26
2.10	Obecné iniciativy a pokyny v CSR.....	26
3	Stavebnictví.....	29
3.1	CSR ve stavebnictví.....	30
3.2	Hnací síly pro CSR ve stavebnictví	30
3.3	CSR aktivity.....	32
3.4	Vedení a reporting CSR	33
3.5	Korupce a transparentnost.....	34
3.6	Výzkumné otázky	36
4	Praktická část	37
4.1	Cíl	37
4.2	Omezení	37
4.3	Metodologie	37
4.4	Výběr Metody	37
4.4	Formát průzkumu.....	38
4.5	Výběr vzorku a kontaktní informace	39
4.6	Návrh dotazníku pro průzkum.....	39
4.6.1	Vypracování struktury dotazníku	39
4.6.2	Výběr metriky	41
4.6.3	Výběr škál	42

4.7	Vzorek, skladba respondentů	42
4.8	Výsledky dotazníku	44
4.8.1	Řízení CSR.....	44
4.8.1	Podniknuté kroky směrem k rozvoji CSR.....	47
4.8.2	Vnímání souvisejících problémů společností s rozvojem CSR	52
4.8.3	Důsledky přijetí opatření souvisejících s CSR.....	53
4.10	Rozhovory.....	54
4.10.1	Výběr dotazovaného.....	55
4.10.2	Vypracování témat a otázek pro rozhovory.....	57
	PODNIK A.....	57
	PODNIK B.....	59
4.11	Porovnání podniků.....	61
4.12	Vyhodnocení.....	64
4.12.1	VO č. 1 - Jaká je celková situace CSR ve stavebních firmách v ČR?	64
4.12.2	VO č. 2 - Jaká je situace zveřejnění reportů o CSR mezi stavebními firmami podle jejich velikosti?	64
4.12.3	VO č. 3 - Jaké činnosti dávají stavební společnosti největší pozornost v každém aspektu? (ekonomické, environmentální, sociální)	64
4.12.4	VO č. 4 - Jaká překážka (jaké překážky) stojí před implementací / vývojem CSR a kdo je zodpovědný za implementaci CSR do společnosti?	65
5	Závěr	66
	Literatura	68
	Seznam zkratk.....	74
	Seznam obrázků.....	75
	Seznam grafů	76
	Seznam tabulek.....	77
	Příloha A.....	78

1 Úvod

Pojem „společenská odpovědnost firem“ je českým překladem anglického výrazu Corporate Social Responsibility, pro který se používá zkratka CSR. Tento koncept se objevil počátkem 2. poloviny 20. století. Lidé konečně začali chápat, že podnikání a zisk nejsou centrem všeho, ale naopak, je to část, která společně s konkurenty, dodavateli, zákazníky a dalšími složkami vytváří prostředí, ve kterém můžete žít společně, a zanedbávání následují důsledky. Konkrétní a přesná definice tohoto konceptu neexistuje, nicméně CSR je ustáleným pojmem[1]. Nadměrné zdroje a energie jsou použity v různých stavebních činnostech, jako je zpracování a doprava surovin, vlastní výstavba, provoz a využívání stavebních výrobků. Výsledkem je, že životní prostředí a ekosystém jsou těmito činnostmi ovlivněny ve formě nadměrného prachu, znečištění ovzduší, emisí uhlíku a skleníkových plynů. Kromě toho je povaha stavebních činností náročná na pracovní sílu s častým výskytem nehod. To činí podnik výstavby velmi nezdravým a nebezpečným pro stavební dělníky [2].

Ve stavebnictví se zákazníci stále více věnují implementaci společenské odpovědnosti. Provozovatelé průmyslu, jako jsou klienti, dodavatelé, vývojáři a konzultanti, se domnívají, že přijetí postupů CSR může zvýšit obchodní hodnotu vytvořením pozitivní image a reputace značky ve stavebnictví. Současně existuje stále více příležitostí a výzev k podpoře rozvoje společenské odpovědnosti podniků ve stavebnictví [2].

Vzhledem k tradičním stavebním metodám a nedostatku příslušných předpisů pro podporu odpovědných praktik (jako je recyklace stavebních odpadů), sociální odpovědnost podniků má malý podíl na udržitelném rozvoji stavebního průmyslu. I když si podniky uvědomují výhody firemní společenské odpovědnosti ve stavebnictví, možnost formulovat strategie a efektivněji implementovat firemní společenské odpovědnosti, postupy k dosažení pozitivních výsledků je stále výzvou pro stavební firmy [3].

2 Společenská odpovědnost

Tato část poskytuje základní informace o CSR, její definici, vývoji tématu a účelu. Tato část má nejen obecnější pohled na předmět práce, ale také se zabývá způsoby dalšího využití CSR v rámci stavebnictví. Dále se zajímá o to, jaký může mít vliv na stavební průmysl.

2.1 Výběr terminologie

CSR nemá obecně přijímanou definici [1], ale existuje celá řada termínů používaných k shrnutí tohoto tématu. Důvodem je skutečnost, že se CSR nesoustředí na odpovědnost společnosti v žádné oblasti. Pro srovnání, zahrnutí «sociálního» aspektu do CSR by mohlo být vidět v omezení činnosti těch společností, které mají přímé sociální dopady, což jim umožňuje ignorovat další neméně důležité aspekty, jako je odpovědnost za životní prostředí. Odstraněním sociálního aspektu se nabízí vytvořit všeobecnější termín, ale vzhledem k tématu této diplomové práce bude rozumnější držet se základního pojetí CSR.

2.2 Úvod do Společenské Odpovědnosti

V posledních dvou desetiletích byl význam CSR a reportingových činností uznán v mnoha odvětvích. Tempo této změny se hodně změnilo, protože mnoho průmyslových odvětví si rychle uvědomilo důležitost CSR a jeho začlenění do svých obchodních operací, zatímco jiné společnosti pokládají CSR za méně důležité a v přijímání CSR jsou výrazně pomalejší [4]. Některé jednotlivé složky CSR v České republice se řídí legislativou (např. *Zákon o životním prostředí* - Zákon č. 17/1992 Sb.).

Před tím, než bude možné provést jakékoli zkoumání běžných praktik, je nejprve nutné přesně určit, co je CSR. Jakmile bude pojem definován, bude možné zkoumat jak a proč se CSR vyvinula. Pomocí této informací bude možné se zaměřit na některé z důvodů pro stabilní růst CSR postupů a výkaznictví.

2.3 Výmezení CSR

A ještě jednou - neexistuje žádná ustálená definice k CSR[1]. Pojem CSR zahrnuje celou řadu pojmů včetně „společenské odpovědnosti firem“, „udržitelného podnikání/rozvoje“ a „etického podnikání“. Všechny tyto pojmy mají podobný význam a jsou často používány zaměnitelně. Pokud jde o definici, zdá se, že existuje téměř tolik definic CSR, jako jsou dokumenty napsané na toto téma. Tato nejednoznačnost spojená s absencí jediné definice pojmu často vede k nejasnostem ohledně účelu a účinnosti CSR.

Webové stránky Evropské Komise pro Podnikání a Průmysl (European Commission for Enterprise and Industry) v roce 2009 definovali CSR jako „*a concept whereby companies integrate social and environmental concerns in their business operations and in their interaction with their stakeholders on a voluntary basis*” [5]. Překlad, který do češtiny bude vypadat jako "*koncept, kterým společnosti dobrovolně integrují sociální a environmentální zájmy do obchodních operací a do své interakce se svými zainteresovanými stranami*". To je dobrá varianta definici CSR, která zdůrazňuje sociální a environmentální aspekty a interakce se zainteresovanými stranami, jakož i zdůraznění, že se jedná o koncept založený na dobrovolné činnosti. Hlavní nevýhodou této definice je, že CSR je v tomto případě bráno spíše jako koncept, ne jako proces nebo metoda. Aby CSR mohlo být užitečné pro podnikání a mělo přínos i pro společnost a životní prostředí, mělo by ve své podstatě být víc než pouhý koncept. CSR by mělo nabídnout způsob, jak myšlenku realizovat, měřit její účinnost a následně ji zlepšovat. Z toho důvodu by každá definice měla zdůraznit, že CSR zahrnuje nějakou formu implementace. Proto vyžaduje proces, metodu nebo framework, aby bylo možné plnit CSR efektivně. V souboru 52011DC0681 roku 2014 [6] navrhuje Evropská komise novou definici CSR: „*odpovědnost podniků za dopad jejich činnosti na společnost*“ - a doplňuje definice upřesněním, že aby podniky mohly plnit svou společenskou odpovědnost, musí do svých obchodních operací implementovat proces integrace sociálních, environmentálních, etických aspektů, lidských práv a zájmů spotřebitelů a základní strategii v úzké spolupráci se svými se zainteresovanými strany s cílem maximalizace vytváření společné hodnoty pro jejich vlastníky, stejně jako pro společnost. Následně také identifikovat, zabraňovat a zmírňovat jejich možné negativních důsledků.

Není třeba ani připomínat, jak Komise nejen "zlepšila" definici CSR, ale také poskytla řadu příkladů, jak může společnost CSR využít.

Moon [7, str. 3], nabízí definici, ve které uvádí: „*CSR is a form of self-regulation to contribute to social (including environmental) welfare*”, že CSR je v «*podstatě formou samoregulace, která přispívá k sociálnímu (včetně environmentálního) blahobytu*». Tato definice zahrnuje cíl CSR (přispívá k sociální a ekologické blaho), stejně jako označení, že je to proces, který se provádí prostřednictvím samoregulace. Termín samoregulace také ukazuje, že proces je dobrovolný, není regulován vládou a že společnost podniká činnosti, které (v mnoha případech) překračují požadavky zákona.

Společenský blahobyt a odpovědnost jsou nepřímo spojené s CSR, společenská odpovědnost je často úzce spjata s environmentálními úvahami. Mnoho z těchto definic zahrnuje sociální a environmentální aspekty [7]. Ekonomický aspekt CSR v této definici ale není výslovně uveden. Ekonomická výkonnost a rozvoj jsou často vnímány jako protichůdné etice nebo společenské odpovědnosti [8], ale aby organizace byla společensky odpovědná, musí i nadále fungovat a proto tyto dva konkurenční principy musí být uvedeny v souladu tak, aby etické kodexy zakotvené v obchodních operacích mohly i nadále poskytovat výhody pro zainteresovaní strany společnosti.

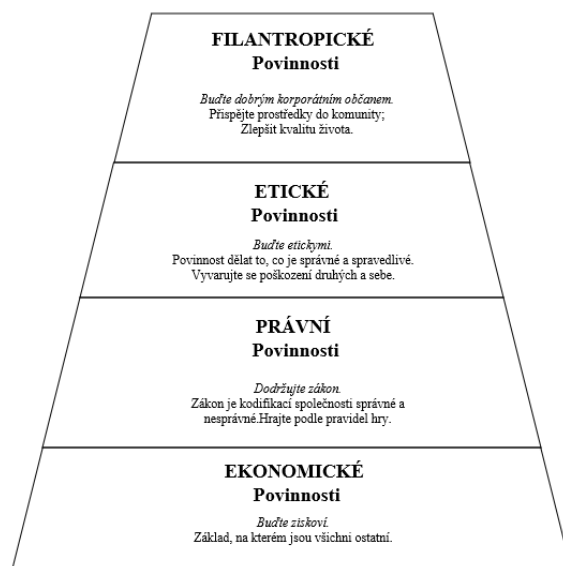
Ačkoli se zdá, že mnoho definic CSR vynechává jakoukoli zmínku o ekonomii, tato dvě témata jsou neoddělitelně spojeny mnoha způsoby. Sociální blahobyt může být zlepšen zdravou ekonomikou, která je zase podporována produktivními a ekonomicky životaschopnými podniky. V mnoha případech podniky vytváří pracovní místa pro lidi v komunitách, v nichž působí (což nemusí být vždy pravda), poskytování pracovních a finančních příležitostí, které by jinak nevznikly. Společnosti mají také schopnost podnikat prostřednictvím svých dodavatelských řetězců, které mohou přinášet další obchodní, pracovní a ekonomické výhody pro jejich oblast provozu.

Pokud firma ignoruje své ekonomické povinnosti, nebude mít možnost fungovat a nebude schopná poskytovat ekonomické výhody pro své zainteresované strany, jako jsou pracovní místa pro zaměstnance, služby a zboží pro zákazníky nebo hodnotu pro akcionáře. Udržování dlouhodobě stabilní ekonomické stránky je důležitou odpovědností každé společnosti. S rostoucí nezaměstnaností souvisí i zvýšení rizika exekuce a bankrotu. Současná finanční krize ukazuje, jak velký vliv může mít ekonomické zdraví firem na společnost (například nedávné případy hromadného propouštění z velkých společností, jako jsou Meta a Twitter [9]).

Při výběru své činnosti podnik přebírá řadu morálních (a právních) povinností, které se obecně týkají oblasti enviromentální, sociální a ekonomické. Často je obtížné kvantifikovat, hodnotit a měřit přesnou povahu a rozsah mnoha z těchto povinností, ale právě to je cílem právních předpisů a obchodní etiky [10]. Teoreticky legislativa jasně rozlišuje to správné od špatného, čímž stanoví řadu závazků, které společnosti nesou při své činnosti. Porušování lidských práv a ochrana životního prostředí jsou příklady těchto oblastí. Právě v “šedé oblasti” podnikatelské etiky je těžší uspokojivě určit míru odpovědnosti společností a právě v této oblasti spadá většina CSR, a proto vznikají potíže s identifikací a definováním myšlenek.

Pokud ve světě podnikání zkoumá etika morálně přijatelné řešení a chování a "co je třeba udělat", pak v případě, že etika jako taková by měla sloužit jako základ pro CSR, měly by být etické úvahy v teorii závazné a respektované bez ohledu na jakékoli finanční důsledky [11]. Zatímco ve většině firem jsou tyto dva aspekty vzájemně propojeny, aktivity v oblasti CSR nejsou zárukou etického chování.

Carroll [12, str. 4] představil a později zdokonalil široce přijímaný „čtyřdílný model podnikové odpovědnosti“. V tomto modelu Carroll považuje CSR za vícevrstvý koncept, který lze rozdělit do čtyř vzájemně souvisejících aspektů – ekonomické, právní, etické a filantropické odpovědnosti:

Obrázek 1 - Čtyřdílný model společenské odpovědnosti. Upraveno z Carroll (1991, str 4).

Podniky, jejichž činnost odpovídá všem těmto úrovním, jsou považovány za společenské odpovědné. Na základě tohoto modelu, Carroll a Buchholtz [13, str. 65] tvrdí, že: „*Corporate Responsibility encompasses the economic, legal, ethical and*

philanthropic expectations placed on organizations by society at a given point in time."
- "Společenská Odpovědnost se vztahuje na ekonomické, právní, etické a filantropické očekávání, kladené na společnosti veřejnosti v daném časovém období." Tato definice zahrnuje všechny hlavní aspekty CSR, s výjimkou toho, že neobsahuje pojem CSR jako proces, místo toho jej popisuje jednoduše jako seznam očekávání společnosti. Hlavní myšlenka tohoto očekávání, která veřejnost vkládá do společnosti, dodává důležitý aspekt definice, protože ukazuje potenciál zainteresovaných stran ovlivnit proces.

Na základě výše uvedených údajů lze říci, že kombinace definic Moona a Evropské Komise, Carrollova modelu a práci Windsoru poskytuje dobrý popis CSR, kterým je:

CSR definuje proces samoregulace, kdy se organizace snaží měřit a zlepšit jeho výkonnost související se sociálním, environmentálním a ekonomickým očekáváním kladená na něj veřejností.

Tato definice využívá nejrelevantnější aspekty z definic Moona a Carrolla a zavádí pojem zlepšení a měření výkonu. Bez ohledu na to, jaká definice se používá, se zdá, že CSR se stala trvalým prvkem podnikání. Dalším krokem je výzkum toho, jak CSR vznikl a jaký je jeho cíl v současné době. Studie o vývoji tématu pomůže určit, proč se stává stále výraznější součástí obchodních operací, a poukázat na to, jak se toto téma bude vyvíjet.

2.4 Historie CSR

CSR je často obviňováno z rozporu, protože mnoho lidí předpokládá, že korporace nemají schopnost být společenské odpovědnými [7, str. 4-5] a také, že akce společnosti, která svou podnikatelskou činnost (s účelem získání ekonomické výhody), nepřispívají k udržení nebo podpoře sociálního blahobytu. Abychom mohli vyřešit, je-li to pravda nebo ne, je třeba podívat se na historii CSR; jeho původ, vývoj, účel, účinnost jako nástroj pro odpovědné fungování firmy nejen ve stavebnictví, ale ve všech odvětvích.

2.4.1 Vyvoj CSR

Publikace Howarda R. Bowena v jeho známě knize "*Social Responsibilities of the Businessman*" údajně znamenala začátek moderního období literatury o CSR [14, str 2]. I když kniha Bowena, která byla publikována v roce 1953, nebyla jedinou literaturou v době, v níž se zabýval "Sociální odpovědností", byl jedním z prvních, kdo přišel s jeho definicí. Ta se odkazuje na „*the obligations of businessmen to pursue those policies, to*

make those decisions, or to follow those lines of action which are desirable in terms of the objectives and values of our society" - "závazky podnikatele uskutečňovat takové politiky, přijímat taková rozhodnutí, nebo následovat tím destinací akce, které jsou žádoucí z hlediska cílů a hodnot naší společnosti " [15, str. 3]. Tato definice není příliš konkrétní a nevztahuje se na společnosti, což poukazuje na to, že koncept CSR (i když v pozmeněné podobě) se vyvinul v průběhu posledních 60 let. Zatímco v padesátých letech to byl nový koncept, myšlenka CSR se přesto rozrostla a změnila na velmi důležitý a aktuální problém, který dnes čelí podnikání [15]. Výběrem své činnosti, podnikání se musí chovat společensky zodpovědně, ale tato odpovědnost bude nějakým způsobem omezena stupněm jeho podnikatelské činnosti a vlivu, nebo jinými slovy "kruh vlivu" společnosti.

Rozšíření tohoto tématu pokračovalo i v sedmdesátých letech, kdy se začaly objevovat rozmanitější a podrobnější definice tohoto konceptu. Šíření definic CSR začalo naznačovat některé současné myšlenky CSR, například „se zainteresovanými stranami“, i když v té době nebyly takto popsány. Bylo to v roce 1970, kdy se začala objevovat myšlenka osvětleného vlastního zájmu. To je myšlenka, že jednání k dalšímu zájmu druhých může nakonec realizovat výhody pro sebe. Pokud by se například zhoršila okolní veřejnost, ve které podnik působí, pak by samotná společnost utrpěla ztrátu své podpůrné struktury a zákaznické základny [16]. Realizace činnosti CSR, která může být pro firmu nákladná, tak může v budoucnu v důsledku udržení důvěry a loajality zákazníků skutečně prospět. Je proto v zájmu společnosti, aby zajistila efektivní řízení dopadu, který může mít na své zainteresované strany, a udržela tak jejich podporu.

Po zvýšení definice CSR v 70-80 letech přineslo více výzkumu a vývoje alternativních témat, jako je podniková sociální reakce, podniková sociální efektivita, obchodní etika a teorie zainteresovaných stran [17]. Po jeho uvedení a rozšíření v předchozích desetiletích CSR udržel svou přítomnost v obchodním světě, ale v očích mnoha lidí je jeho účel a užitečnost požadovali potvrzení [18].

Devadesátá léta přinesla relativně malý přínos, přičemž důraz se začal posouvat směrem k procesu a realizaci CSR. CSR pokračovala v růstu a během tohoto období se stala mnohem více zavedenou součástí podnikatelské krajiny [19]. Vzhledem k tomu, že tento proces se do obchodních operací zapojuje stále více organizací, začala být potřeba validace CSR vytlačena zájmem měřit efektivitu těch společností, které ji praktikují [20]. Ale i když je CSR přijata mnoha společnostmi, je užitečné pochopit, proč tomu tak je.

2.5 Stakeholdery – zainteresované strany

Vnímání toho, co představuje společensky odpovědná organizace/firma, závisí na pohledu tzv. zainteresovaných stran.

Zainteresované strany jsou obecně popsány Freemanem a Reedem [21] jako jakákoli identifikovatelná skupina nebo jednotlivec, který může ovlivnit dosažení cílů organizace nebo které jsou ovlivněny dosažením cílů organizace. Jinými slovy, osoba, skupina nebo organizace, které mají přímý nebo nepřímý zájem o organizaci, protože mohou být ovlivněny nebo ovlivněny akcemi, cíli a politikami organizace. Klíčovými zainteresovanými stranami v obchodní organizaci jsou věřitelé, klienti, ředitelé, zaměstnanci, vláda (a její agentury), vlastníci (akcionáři), dodavatelé, odbory a komunita, ze které podnik čerpá své zdroje. Zatímco účast zainteresovaných stran je obvykle samoučelná (ti, kteří se považují za zainteresované strany, jsou zainteresované strany), všechny zainteresované strany nejsou stejné a různé zainteresované strany mají nárok na různé úvahy. Například zákazníci společnosti mají nárok na spravedlivé obchodní praktiky, ale nemají nárok na privilegia, která mají zaměstnanci společnosti.

Prevalence teorie zainteresovaných stran je založena na přesvědčení, že vztahy CSR a zainteresovaných stran jsou nejdůležitějšími aktivy, které musí korporace spravovat. Zatímco CSR si klade za cíl určit, jaké povinnosti musí podnik vykonávat, koncept zainteresovaných stran řeší, komu je podnik odpovědný nebo musí být odpovědný. Oba pojmy jsou úzce propojeny. Zatímco koncept CSR stále trpí vyšší úrovní abstrakce, přístup zainteresovaných stran nabízí praktickou alternativu k hodnocení výkonnosti firem i klíčových skupin zainteresovaných stran.

Freeman tvrdil [22], že odpovědnost podniků by se měla vztahovat na strategicky významné zainteresované strany firmy. Je tedy v zásadě instrumentálním základem pohledu zainteresovaných stran, který považuje strategické zainteresované strany za jádro budování podnikového bohatství. Z pohledu zainteresovaných stran lze zainteresované strany definovat jako "všechny jednotlivce a skupiny, které dobrovolně nebo nedobrovolně přispívají k potenciálu a aktivitám společnosti při vytváření bohatství, a proto jsou jejími potenciálními příjemci a/nebo nositeli rizik".

Na základě této definice lze zainteresované strany rozdělit do čtyř kategorií: poskytovatelé a příjemci výhod nebo poskytovatelé a nositelé rizik. Tento zastřešující

pohled zainteresovaných stran bere v úvahu nejen zdroje (jako jsou zaměstnanci, investoři) a tržní zainteresované strany (jako jsou zákazníci, obchodní partneři, konkurenti), ale také sociální a politické zainteresované strany (jako je vláda, nevládní organizace, média). Z pohledu zainteresovaných stran je zdroj odpovědnosti vůči zúčastněným stranám firmy založen na jejich existenci a postavení v procesu vytváření podnikového bohatství. Z pohledu zainteresovaných stran by se samy měly účastnit, protože rozdělení podnikového bohatství je organizováno podle příspěvků zainteresovaných stran a jejich riskování v procesu vytváření bohatství. Podobně jako akcionáři, kteří dostávají náhradu za využití svého kapitálu a související riziko, musí být do rozdělení bohatství zahrnuty všechny ostatní příslušné zainteresované strany. Abychom to shrnuli, pohled zainteresovaných stran vyžaduje společenskou odpovědnost, která zohledňuje příspěvky zainteresovaných stran k procesu vytváření podnikového bohatství.

2.6 Účel CSR

Existují velmi odlišné názory na hodnotu a účel CSR pro zainteresované strany společnosti a je často obtížné určit přesný důvod, proč společnosti vykonávají činnost v rámci CSR. Lantos [11] nabízí existenci tří různých forem CSR. Ty jsou podobné s CSR pyramidou Carrolla v tom, že nabízejí víceúrovňovou perspektivu činnosti CSR. To opět zdůrazňuje, jak důležitá je každá úroveň pro fungování podniku.

Etická část CSR popisuje zásadní CSR v tom smyslu, že nese morální odpovědnost před všemi zainteresovanými stranami, které ovlivňují její činnost, a měla by se snažit zabránit nebo zmírnit všechny škodlivé následky. V ideálním případě jsou etické otázky CSR důležité a musí být dodrženy bez ohledu na finanční dopady pro společnost, protože jsou založeny na morálních zásadách, které překonávají osobní zájmy.

Strategická část CSR se provádí k dosažení obchodních cílů. Očekává se, že prostřednictvím poskytování výhod zainteresovaným stranám, které nejsou součástí skupiny akcionářů, budou realizovány finanční výhody. Strategická CSR je založena na předpokladu, že zatímco etická a společenská odpovědnost může zahrnovat krátkodobé nevýhody, proces obvykle vede k dlouhodobým výhodám.

Altruistická část CSR byla vytvořena Lantosem aby zohlednil “*genuine optional caring, even at possible personal or organizational sacrifice*” (skutečně nepovinnou péči, a to i s případnou osobní nebo organizační obětí), která je spojena s povinnostmi; horní úroveň pyramidy CSR Carrolla [12] (jak je popsána v oddílu 2.3).

Etická část CSR je základní úrovní odpovědnosti, a proto se vztahuje k činnosti, kterou společnost by měla zavést jako podmínku své činnosti. Týká se to "povinných" aspektů CSR, které se týkají témat, jako jsou ekologické problémy a lidská práva. V jiných částech světa však tyto aspekty nejsou vždy zohledněny všemi organizacemi, to se týká i České republiky. Další dvě formy CSR popsané Lantosem jsou obvykle vybírány organizací. Jsou prováděny proto, že organizace má upřímnou touhu těžit ze společnosti nebo z toho, že tato činnost vyvolá pozitivní odezvu ze strany zainteresovaných stran.

2.7 Význam CSR a její hnací síly

Na základě předchozího odstavce je zřejmé, jak je obtížné zjistit, co a proč motivuje společnost dodržovat "sociální odpovědnosti", ale pravděpodobnost, že k této stejné společnosti, existuje široká škála důvodů pro integraci tohoto procesu v podnikání, je stále na vysoké úrovni. Tato část se pokusí identifikovat některé z možných příčin a faktorů, které povzbuzují společnost, aby zavedly postupy a vykazování CSR.

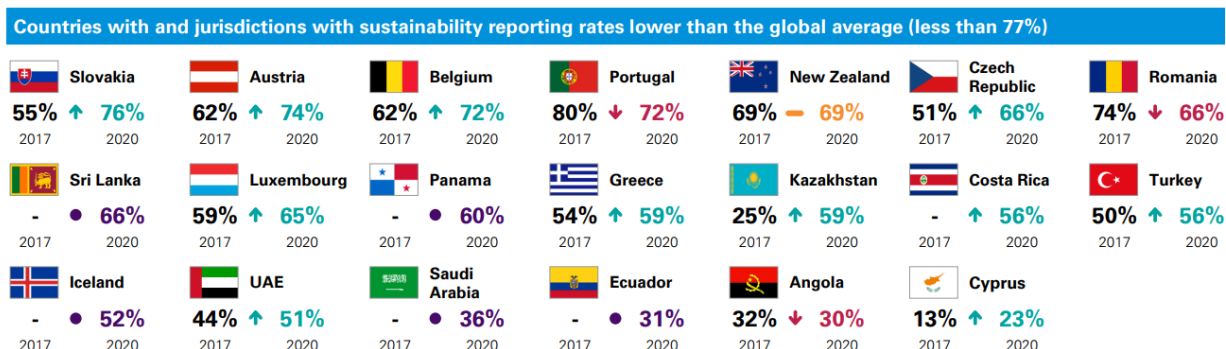
Globalizace otevřela mnoha velkým společnostem mnohem větší počet a širší okruh zainteresovaných stran, než bylo možné dříve. Nejen, že čelíme širšímu okruhu zainteresovaných stran, ale mnoho z nich si stále více uvědomuje důsledky, které mohou mít společnosti. V důsledku toho se mnoho zainteresovaných stran snaží ovlivnit činnost těchto společností jakýmkoli způsobem, který jim je k dispozici.

Jak důležité je to pro společnost? Tolik, že lidé přecházeli k metodě přímé akce (demonstrace, protesty), bojkotu [23]. K radikálním činům se aktivisté jsou schopni uchýlit jen zřídka, ale i to ukazuje rozsah toho, jak daleko může zajít jednotlivec nebo celá skupina. V dnešní době se CSR stále více stává součástí značky.

Existuje mnoho podrobnějších důvodů a motivací pro pořádání akcí CSR a jejich prezentování společnosti. Odpověď na tyto motivátory a včasná zpráva o nich může mít prospěch v oblasti vztahů se zainteresovanými stranami, které zase mohou přinést finanční výnosy. Faktory ovlivňující činnost CSR a vykazování mohou být relevantní ve všech odvětvích podnikání; některé faktory však mohou mít silnější dopad na konkrétní odvětví.

Například textilní průmysl je podnikatelský sektor zaměřený na spotřebitele. Reklama, týkající se špatných pracovních podmínek v dodavatelských řetězcích v oděvním průmyslu, vedla k tomu, že zprávy CSR se zaměřují na audit dodavatelských řetězců, aby přesvědčily spotřebitele, že výrobky, které kupují, nejsou vyráběny dětskou prací nebo zaměstnanci, kteří jsou vystaveni špatným pracovním podmínkám. Na druhou

stranu, pro stavební podnik demonstrace svých ekologických ukazatelů nebo ukazatelů BOZP potenciálním zákazníkům může být důležitější než pracovní podmínky v jejich dodavatelském řetězci, a lze očekávat, že záznamy CSR to budou odrážet odpovídajícím způsobem.

Obrázek 2- Státy s úrovní hlášení (reportingu) o CSR jsou nižší než světový průměr (méně než 77%)
Upraveno z KPMG CSR Reporting (2020) [24].

Visser [25] nabízí výrazně odlišný rozsah 10 faktorů ovlivňujících CSR, které si myslí, že mají buď národní (vnitřní), nebo mezinárodní (vnější) původ. Tyto dvě skupiny jsou uvedeny v tabulce 1 a tabulce 2 níže.

Národní motivatory	Popis
Kulturní tradice	CSR často silně čerpá z hluboce zakořeněných domorodých kulturních tradic filantropie, obchodní etiky a veřejné zakořenění
Politická reforma	CSR se nemůže odtrhnout od reformního procesu sociálně-politické politiky, který často povzbuzuje obchodní chování k integraci sociálních a etických otázek.
Socioekonomické priority	CSR je často nejpříměji definováno socioekonomickým prostředím, ve kterém firmy působí, a vývojovými prioritami, které to vytváří.
Krize	Odvětná opatření CSR mohou být způsobena ekonomickými, sociálními, environmentálními, zdravotními nebo průmyslovými krizemi.
Trh	CSR může být vnímán jako umožňovač pro společnosti v rozvojových zemích, které se snaží získat přístup na trhy v rozvinutý svět.

Tabulka 1- CSR motivatory Vissera z aspektu národností. Upraveno z Visser, W. (2008)

Mezinárodní motivatory	Popis
Mezinárodní standardizace	CSR kódy, pokyny a normy jsou klíčovým faktorem pro společnosti, které chtějí působit jako globální hráči
Investiční pobídky	CSR je motivován trendem sociálně odpovědných investic (SRI – socially responsible investment), kde jsou fondy prověřovány podle etických, sociálních a environmentálních kritérií
Stakeholder activism	CSR je podporována aktivismem zainteresovaných stran nebo tlakových skupin, často jednajících k řešení vnímaného selhání tržní a vládní politiky.
Řetězec	Aktivity CSR mezi malými a středními společnostmi jsou posíleny požadavky kladenými nadnárodními společnostmi na jejich dodavatelské řetězce.

Většina faktorů identifikovaných Visserem (národních i mezinárodních) do jisté míry přidává hodnotu aktivitám organizace. Nejviditelnější výjimkou v motivátorech Vissera by byla "kulturní tradice", v níž navrhuje, aby společnosti mohly podnikat v rámci CSR a tradičních hodnot, které mají se zainteresovanými stranami, jako jsou zaměstnanci, nebo společenství, ve kterých organizace působí. I když touha po hodnotách těchto zainteresovaných stran se může zdát filantropické a altruistické, v konečném důsledku je pravděpodobné, že organizace bude dlouhodobě prospěšnější.

Dalším faktorem pro CSR a možná i jedním z mnoha důvodů, proč se toto téma stalo výraznější je v posledních letech vlnový efekt, kdy se konkurenti snaží držet krok s ostatními společnostmi ve svém oboru, aby zůstali konkurenceschopní. Například kvůli řadě faktorů se jedna společnost může rozhodnout, že učiní svůj první vpád do světa činnosti CSR, nebo pokud je uznávaným praktikem, zlepší své výkony v oblasti CSR. Konkurenti v průmyslu mohou vidět výhody, které tato společnost získává s CSR, a rozhodnou se, že ji budou následovat. Konkurent se může rozhodnout, že si nemůže dovolit zaostávat za vlastní konkurencí, protože to může být vnímáno dotčenými stranami.

Bertels a Ploza [26] zjistili přesvědčivé důkazy o tom, že praxe a reference jiných společností vliv na manažery jiných firem ve stejném odvětví při rozvoji jejich vlastních strategií CSR. Zatímco účinek se může projevit jak pozitivně, tak i negativně, jejich výzkum ukázal, že převážná motivace vychází z negativních akcí CSR jiných firem v jejich odvětví ve snaze „*not to be tarred with the same brush*“ - "*nebýt zašpiněným stejným štětcem*" (přibližný překlad). Tento druh negativního vlivu navrhl také Barnett [27], který poznamenal, že špatné činy jedné firmy mohou sloužit jako katalyzátor destabilizace celého průmyslu a způsobit institucionální posun. Alternativní forma vlnového efektu může být výsledkem přímého tlaku v celém dodavatelském řetězci; velká společnost, zlepšující své ukazatele v CSR, může vyžadovat, aby se všichni dodavatelé drželi stejných norem, přičemž dodavatelé zavádějí praxi CSR pro udržení podnikání.

V této části je uveden údaj o různých faktorech, které lze definovat pro zavedení CSR. Zatímco byla představena řada obecných a velmi širokých faktorů, existuje téměř nekonečný počet podrobnějších faktorů specifikovaných pro různé sektory a subsektory průmyslových odvětví. Jak bylo uvedeno v této části, zdá se, že existuje jedno společné

vlákno, které spojuje všechny motivátory. Do určité míry mohou hnací síly spojené s CSR a výsledná činnost, kterou mohou iniciovat, potenciálně přinést alespoň nějaký pozitivní přínos organizaci. Lze tvrdit, že podnik, který vynakládá své zisky ve prospěch svých zainteresovaných stran, aniž by očekával nějaký přínos pro sebe, začíná působit spíše jako charita než jako podnik "za účelem zisku".

To v žádném případě neznamená, že všechny společnosti zavádějí CSR s jediným a jednoznačným cílem posílení své značky a zvýšení zisku, ale uznání toho, že to asi bude důležitým základním hlediskem pro mnoho firem.

Základním principem CSR je, že zapojení do podnikání s sebou nese závazky a odpovědnost. I když se někteří mohou domnívat, že tento princip je v rozporu s dosažením zisku, pokud je praktikován otevřeně a efektivně, má CSR potenciál získat jak finanční výhody pro společnost, tak výhody ve vztazích se zainteresovanými stranami.

2.8 CSR, udržitelný rozvoj

CSR a udržitelný rozvoj jsou v podstatě sporné koncepty s širokým počtem definic a interpretací [7].

Základní koncept udržitelnosti je poměrně přímočarý; popisuje proces nebo stav, který může být udržován na dané úrovni dlouhodobě. Použití tohoto slova bez odkazu na uvedení do určitého kontextu však vede k velmi nejednoznačnému výrazu s malým významem. Pokud vezmeme jako příklad termín "Report o Udržitelnosti" (sustainability report), v kontextu názvu, co to znamená? Zda se to na ekonomickou stabilitu společnosti, udržitelnost činnosti organizace ve vztahu k životnímu prostředí, udržitelnost kompetentní pracovní síly prostřednictvím vzdělávání a rozvoje, nebo ke všem těmto tématům? V mnoha případech je to pravděpodobné, že všechny výše uvedené, a lze tvrdit, že nabízí komplexní termín pro popis činnosti společnosti. Na první pohled se CSR a udržitelný rozvoj prezentují výrazně odlišnými pojmy, ale ve skutečnosti jsou v mnoha oblastech propojeny. Tyto pojmy se často používají velmi volně, což vede k tomu, že se v očích mnoha lidí stávají ještě těsnějšími. Termín "udržitelný rozvoj" se poprvé dostal rozšířený v roce 1987, kdy Světová komise OSN pro životní prostředí a rozvoj (*the World Commission on Environment and Development*, komise Brundtlandu) připravilo zprávu pro Organizaci Spojených Národů pod názvem „Our Common Future“ ("Naše společná budoucnost") [28]. Stejně jako CSR, "udržitelný rozvoj" má celou řadu definic.

Pro snadnější rozlišení mezi těmito dvěma tématy, vědci nabízí jednoduchý, ale jasný rozdíl mezi CSR a udržitelným rozvojem, který také pomáhá objasnit vztahy mezi těmito dvěma subjekty. **Udržitelný rozvoj je ve skutečnosti vždy žádoucí cílem i účelem, zatímco CSR je proces, který může být použit pro monitorování a měření výkonnosti organizace v souvislosti s dosažením tohoto cíle.** CSR by tak mohlo být použito jako nástroj (spolu s dalšími nástroji, jako je legislativa) na podporu dosažení cíle udržitelného rozvoje.

Díky povaze stavebního průmyslu jsou cíle CSR nepochybně spojeny s udržitelným rozvojem. Vzhledem k výše uvedenému vztahu by tedy CSR měla být nedílnou součástí činnosti stavební společnosti.

2.9 Odpovědnost firem v jiných odvětvích

Zatímco v centru pozornosti této diplomové práce je stavební průmysl, stojí za to stručně prozkoumat praxi a události, které se odehrávají v jiných průmyslových odvětvích, jak související, tak nesouvisející. To může pomoci informovat studii o příslušných praktikách nebo studiích, které mohou být použitelné.

2.9.1 Potravinářský maloobchod

Rostoucí liberalizace globálního obchodu představuje pro potravinářské společnosti nové výzvy. Jsou zodpovědní za včasnou identifikaci a řešení zdravotních rizik souvisejících s potravinami, aby splnili zákonné požadavky a umožnili svým zákazníkům bezpečně si vychutnat jídlo. Musí být schopni se globálně spoléhat na kvalitu svého zboží, na výrobní kapacitu a v neposlední řadě na dodavatele.

Albert [29] je jedním z lídrů v potravinářském průmyslu, pokud jde o zodpovědné a udržitelné podnikání. Společnost má samostatnou webovou stránku věnovanou jejímu plánu. To je více než znatelné a ustálené vztahy k CSR se liší od stavebnictví, kde CSR je stále více vnímána jako důležitý aspekt podnikání, ale ještě není považována za nedílnou součást podnikání.

2.9.2 Finanční průmysl

Finanční průmysl je jedním z nejdůležitějších průmyslových odvětví na světě. Je to skutečně globální průmysl, který často spojuje výhody a výzvy různých zemí a pomáhá

financovat vlády, podniky, charitativní organizace, vzdělávací instituce a zdravotnická zařízení mezi mnoha dalšími. Tato schopnost ovlivňovat tak různorodé a důležité spektrum operací poskytuje průmyslu (aspoň teoreticky) bezprecedentní příležitost ovlivnit obchodní praktiky po celém světě.

Světová Podnikatelská Rada pro Udržitelný Rozvoj (The World Business Council for Sustainable Development, zkratka WBCSD) považuje finanční průmysl za lídra v oblasti udržitelného rozvoje [30]. To znamená, že společenské odpovědné investování tak může podpořit společensky a ekologicky žádoucí aktivity.

Vědci jsou však skeptičtější a domnívají se, že teoretické argumenty i empirická data jsou zatím spíše skrovné. Dokonce i když vědci nezůstávají pozadu s finančním průmyslem, pokud jde o CSR, průmysl jako celek se stále snaží zlepšit své sociální ukazatele prostřednictvím postupů vykazování a odpovědných investic.

Například jedna z oblastí, ve kterých vyniká finanční průmysl, je spojena s celoodvětvovým úvěrovým vedením. Principy Equator [31] byly společně vyvinuty International Finance Corporation (IFC) a řadou mezinárodních bank. První projekt byl připraven v roce 2003 a byl aktualizován v roce 2006. Zásady mají sloužit jako společný základ pro realizaci každé z jejich přidružených organizací pro jejich vlastní vnitřní sociální a environmentální politiku, postupy a standardy související s financováním projektů. Tyto zásady se nejvíce vztahují na případy projektového financování, kdy věřitel považuje především výnosy z jednoho projektu za zdroj splácení a za zajištění rizika. Přijetí principů tito věřitelé požadují, aby jejich dlužníci prokázali, že všechna vhodná opatření ke zmírnění sociálních a environmentálních dopadů projektu budou uskutečněny. Podporuje společensky odpovědný rozvoj a také snižuje riziko, které věřitel představuje. Od svého založení v roce 2003 přijalo principy Equator více než 60 mezinárodních bank, včetně většiny předních světových projektových věřitelů.

Sociálně odpovědné bankovníctví se stává pevně zakořeněným pojmem v odvětví finančních služeb. Finanční instituce si myslí, že investování je něco víc než jen kontrola čísel [32]. Jedním z příkladů je banka ČSOB, která letos do opatření CSR investovala přes 40 milionů korun. Kromě ČSOB [33] lze zmínit i další filantropické akcie včetně zájmu o problematiku globálního oteplování.

2.9.3 Odevní a obuvnický průmysl

Oděvní a obuvnický průmysl je dobrým příkladem dle [27], jak špatné jednání malého počtu firem může vést k institucionálním změnám v průmyslu. V polovině devadesátých let se v průmyslu otřásly velké skandály, které zahrnovaly poměrně malý počet velkých společností, především Nike [34]. To vedlo k tomu, že drtivá většina velkých výrobců oděvů a maloobchodníků zavedla kodexy chování, které stanovují minimální pracovní podmínky v továrnách svých dodavatelů a mnozí najímají externí pozorovatele, aby posoudili shodu v továrnách v USA a po celém světě [35].

Bohužel tato změna trvala dlouho a Nike trvalo pět až šest let, než zvýšil mzdy své asijské pracovní síly a povolil nezávislé kontroly svých továren. Tento druh změny by mohl způsobit, že někdo věří, že průmysl se přinejmenším začal měnit, a ačkoli mnoho společností se snažilo situaci zlepšit, nedávné zprávy jako A2LARM [36] naznačují, že tomu tak není vždy.

U mnoha společností se projevuje, že kodexy chování jsou některými považovány jednoduše za kouřovou clonu pro styk s veřejností. Tento cynismus je hlavním problémem ideologie CSR ve všech odvětvích a jediný způsob, jak ji skutečně odstranit jako bariéru, je, aby společnosti byly ohledně svých aktivit zcela transparentní. Tato potřeba transparentnosti je relevantní pro všechna odvětví, ale může být ještě důležitější v průmyslových odvětvích zaměřených na spotřebitele, kde je image a brand značky pro CSR nesmírně důležitým faktorem.

2.9.4 Těžební průmysl

V posledních letech se obavy o udržitelnost a úvěruschopnost podniků stávají stále naléhavějším problémem v mnoha zemích a průmyslových odvětvích, zejména v těžebním průmyslu [37]. Ve skutečnosti Warhurst a Mitchell [38] pokračují, což naznačuje, že mnoho ekologických katastrof nebo incidentů s lidskými právy, které přispěly k nárůstu veřejného znepokojení nad CSR za posledních 40 let, se stalo v těžebním nebo ropném průmyslu. Vedle ekologických incidentů mohou mít těžební průmysl vážné a dalekosáhlé sociální důsledky. Pracovní podmínky v továrnách oděvního průmyslu mohou mít vliv na značný počet lidí, ale potenciál škodlivých účinků ze strany těžebního průmyslu jsou mnohem vyšší. Některé společnosti používají dětskou práci, která může být extrémně nebezpečná, s dlouhou pracovní dobou a velmi nízkou mzdou, stejně jako použití ekologicky škodlivých metod těžby. To však může postihnout nejen jednotlivce, kteří pracují v průmyslu; rozsah některých těžebních operací může ovlivnit celé komunity různými způsoby od nuceného pohybu (bez ohledu

na to, zda je poskytována kompenzace), před znečištěním a incidenty s dlouhodobým znečištěním.

2.9.5 Shrnutí dalších průmyslových odvětví

Stručný přehled výše uvedených dalších průmyslových odvětví poskytl určitý vhled do hnacích sil, úsilí a pokynů, které mohou ovlivnit řadu aspektů CSR v jiných průmyslových odvětvích. Zdá se, že existují značné rozdíly v hnacích silách, přístupech a úsilí mezi průmyslovými odvětvími, které jsou pravděpodobně poháněny hloubkovou povahou každého odvětví. Maloobchod s potravinami je zaměřen na zákazníky, což znamená, že image společnosti a značky je velmi důležitá. Vnímání spotřebitelů a image značky také pro oděvní průmysl jsou velmi důležité a zdá se, že mnoho společností v tomto odvětví se snaží obnovit nebo udržet svůj image kvůli minulým neopatrnostem, kterých se dopustili. Nejvýznamnější podobnost mezi těmito dvěma průmyslovými odvětvími a stavebním sektorem je způsobena velkými dodavatelskými řetězci, které je třeba účinně kontrolovat, aby si zúčastněné společnosti mohly být jisty, že jejich produkty a služby nemají škodlivý dopad.

Ze čtyř zkoumaných odvětví se zdá, že finanční průmysl má nejefektivnější strukturu a soubor pokynů souvisejících s CSR. Pokrývají hlavní aspekty rozsáhlých projektů, jsou poměrně jednoduché a byly přijaty relativně velkým počtem banků po celém světě. Na druhou stranu, těžební průmysl je pravděpodobně nejvíce úzce spjat se stavebním průmyslem a může také nabídnout některé vzory, které by mohly být použity v praxi stavebních společností

2.10 Obecné iniciativy a pokyny v CSR

Zatímco řada odvětví zvažovaných vyhazovači vyvinuli konkrétní doporučení nebo principy, které pomáhají řídit CSR v nich, existuje také řada iniciativ a sad doporučení, které platí pro všechna odvětví.

Dvě nejlépe hodnocené z nich jsou:

- The United Nations Global Compact (UNGC)
- The GRI

UNGC [39] je „dobrovolná iniciativa pod záštitou Organizace spojených národů, jejímž cílem je rozvíjet a podporovat adekvátní praktiky v podnikatelské sféře a sdílení nových zkušeností v oblasti lidských práv, práce a životního prostředí, tím, že se podniky zaváží k dodržování deseti všeobecně přijímaných principů.“ Podniky, jakožto hlavní hnací síla globalizace, tak mohou pomoci zaručit, že trh, obchod a finance budou ku prospěchu všech a přispějí k dlouhodobě udržitelnému globálnímu hospodářství. Společnosti, které se podepsáním dohody zavazují vykonávat, zveřejňovat a prosazovat deset principů dohody. UNGC má řadu nástrojů, které pomohou společnostem posoudit sami sebe a implementovat principy. Jedním z nejvyšších požadavků na členství v UNGC je každoroční Zpráva o Pokroku (anglicky – Communication on Progress, CoP)[40], která je vyžadována od všech členských společností. Jedná se o veřejně dostupný dokument s podrobným popisem závazku společnosti ke smlouvě a úsilí, které podnikla k realizaci zásad ve svých každodenních činnostech. Pokud společnosti neposkytnou tuto zprávu, budou stále uvedeny jako členové UNGC, ale klasifikovány jako členové, kteří o tom neinformují.

GRI [41] je mezinárodní organizace za účasti mnoha zainteresovaných stran, která usiluje o to, aby účetní závěrka o ekonomických, environmentálních a sociálních ukazatelích byla rutinní a srovnatelná s účetní závěrkou. Je založen na systému podávání zpráv, který poskytuje organizacím potřebné informace k určení obsahu zprávy, hranic a úrovní zveřejnění.

Dne 23. února 2022 přijala Evropská komise návrh směrnice o due diligence v oblasti společenské odpovědnosti. Ten návrh je zaměřen na podporu udržitelného a odpovědného podnikového chování ve všech globálních výrobních a prodejních řetězcích. Dokument zdůrazňuje, že společnosti hrají klíčovou roli při budování udržitelné ekonomiky a společnosti, a proto budou muset identifikovat a v případě potřeby zabránit, zastavit nebo zmírnit nepříznivé důsledky své činnosti pro lidská práva, jako je dětská práce a vykořisťování pracovníků, jakož i pro životní prostředí, jako je znečištění a ztráta biologické rozmanitosti. Pro podniky tato nová pravidla přinesou právní jistotu a rovné podmínky, pro spotřebitele a investory - zajistí větší transparentnost. Nová pravidla EU podpoří zelený přechod a ochranu lidských práv v Evropě i mimo ni. Mezi ty, které spadají pod zákon, patří všechny společnosti s ručením omezeným EU s významnou velikostí a ekonomickou silou (s více než 500 zaměstnanci a více než 150 miliony eur čistého obrátu po celém světě) a další společnosti s ručením

omezeným působící v určitých odvětvích s vysokou návratností, které mají více než 250 zaměstnanců a čistý obrat 40 milionů eur po celém světě. Dříve oznámený zákaz dovozu výrobků vyrobených z nucené práce není součástí nabídky, která je nyní prezentována, ale může být stále zavedena jako samostatný právní dokument. [42]

Podle Evropské Odborové Konfederace (anglicky - European Trade Union Confederation) nový návrh zdaleka neodpovídá tomu, co je nezbytné pro ochranu lidských práv a životního prostředí. *"Zvláště chybí specifická angažovanost pracovníků a odborů při vytváření a sledování strategií due diligence udržitelného podnikání zaměřených na prevenci nebo zastavení nepříznivých dopadů na lidská práva a životní prostředí."* [43]

Hlavním cílem těchto tří iniciativ je vedení a strategická politika pro širokou škálu témat CSR a v současné době jsou realizovány s různou mírou úspěšnosti v různých průmyslových odvětvích.

Stručný přehled ostatních průmyslových odvětví, který byl uveden výše, umožnil získat určitou představu o hnacích silách, úsilí a doporučeních, které by mohly ovlivnit řadu aspektů CSR v jiných odvětvích. Zdá se, že existují významné rozdíly v hnacích silách, přístupech a úsilí mezi průmyslovými odvětvími, což je pravděpodobně způsobeno hlubokou povahou každého odvětví. Odvětví potravin je zaměřeno na zákazníka, což znamená, že image společnosti a značky je velmi důležitá. Proto s rostoucím povědomím spotřebitelů o environmentálních a sociálních otázkách, si společnosti stále více uvědomují důležitost vykazování a prosazování těchto aspektů svých aktivit. Vnímání spotřebitelů a image značky jsou také velmi důležité pro oděvní průmysl a zdá se, že mnoho společností v tomto odvětví se snaží obnovit nebo udržovat svou image kvůli neopatrnosti v minulosti, které se dopustili jednotlivě nebo v souvislosti s vnímáním průmyslu jako celku. Nejpozoruhodnější podobnost mezi těmito dvěma odvětvími a stavebním sektorem je spojena s velkými dodavatelskými řetězci, které je třeba účinně kontrolovat, aby se zainteresované společnosti mohly ujistit, že jejich produkty a služby nemají škodlivý dopad.

Nyní, když je známo, jak témata CSR ovlivňují řadu dalších průmyslových odvětví a některé ze způsobů, jak tyto problémy řeší, bude následující část zaměřena na stavebnictví, aby prozkoumala, jak je CSR zpracována v odvětví.

3 Stavebnictví

Stavebnictví je jedno z klíčových odvětví české ekonomiky. Důležitost stavebnictví nespočívá jen v dodávkách staveb. Stavebnictví je také významným odběratelem produktů jiných průmyslových odvětví a významným zaměstnavatelem. V roce 2018 se stavebnictví podílelo 7,5 % na celkové zaměstnanosti. Hrubý domácí produkt ovlivňuje stavebnictví hrubou přidanou hodnotou (HPH). Hrubou přidanou hodnotu podniky vytvářejí používáním svých výrobních kapacit. HPH představuje celkovou produkci (oceněnou v základních cenách) od které se odečte mezispotřeba (výrobní vstupy). Pro získání hrubého domácího produktu by se k takto vytvořené hrubé přidané hodnotě připočetly čisté daně z produktů. Podíl stavebnictví na HPH české ekonomiky byl například v roce 2018 5,6 %. [44]

Úkolem stavebního odvětví je uspokojovat poptávku po stavebních investicích. Ty mohou mít charakter nové výstavby nebo rekonstrukce, případně modernizace již existujících staveb. Jak už bylo zmíněno, důležitost stavebnictví netkví jen v dodavatelské úloze, ale také v odběratelské. Stavební výroba potřebuje pro svůj chod suroviny, materiály a výrobky jiných průmyslových výrobců (i z jiných odvětví) a tím jim vytváří zakázky. Pokud tedy stavebnictví bojuje s negativními dopady jakéhokoliv druhu, které ovlivňují jeho růst, přenášejí se tyto dopady i na další průmyslové výrobce. Raufdeen Rameezdeen ve své práci [45] odkazoval na řadu autorů hodnotících stavební průmysl následujícím způsobem dále je uveden souhrn názorů:

- Stavebnictví je spojené s vysokými náklady, nízkou kvalitou, chaotickými pracovními metodami a špatnými ukazateli ochrany práce
- Stavební průmysl je považován za únavný, špinavý, ne technický, neprofesionální, nebezpečný, cyklický a spojený s těžkými pracovními podmínkami
- Kariérní příležitosti v tomto odvětví jsou také malé

Jeho práce také odkazuje na zdroj, což ve většině rozvojových zemí představuje akumulace kapitálu ve stavebnictví 7-13 % HDP, zatímco ve většině průmyslových zemí se tato míra pohybuje mezi 10-16 %. Dále navrhl, že stavba poskytuje 6-10 % celkové zaměstnanosti ve většině průmyslových zemí a 2-6 % v méně rozvinutých zemích.

3.1 CSR ve stavebnictví

Stavební průmysl má tendenci být méně orientován na spotřebitele a veřejnost, přičemž zákazníci průmyslu jsou historicky více vedeni cenou než potřebou koupit budovy vyrobené podle společensky odpovědných standardů. Dosud byl CSR v každém průmyslu v České republice a zůstává bodem "dobrovolným". Nicméně, vzhledem k tomu, že iniciativy, jako je návrh na revizi nařízení (EU) č. 305/2011 o stavebních výrobcích (CPR) od Evropské Komise [46] mohou se zvýšit tlak na zajištění «udržitelného rozvoje» a demonstrace CSR praktik bude pravděpodobně také prioritou.

3.2 Hnací síly pro CSR ve stavebnictví

V současné době je zavedena koncepce CSR, je dána její definice, jsou definovány některé hnací síly, které za ní stojí. Nyní by bylo správné zaměřit svou pozornost na stavebnictví a zvážit některé z činností, které organizace praktikují. Stavebnictví mělo významný dopad na rozvoj lidského potenciálu, a to jak v minulosti, tak v současnosti, a pravděpodobně zůstane v budoucnu důležitým. Tato úroveň vlivu a výnosu je hůl o dvou koncích: schopnost přinést značné výhody velkému počtu lidí, ale také schopnost mít škodlivý dopad na ostatní.

Následující body jsou uvedeny jako příklady hodnocení stavebnictví [47]:

- Stavebnictví je významným spotřebitelem surovin a přírodních zdrojů a podle odhadů Světové Rady pro Environmentální Výstavbu (anglicky – World Green Building Council) představuje 39 % celosvětových emisí oxidu uhličitého.
- Emise z nemovitosti jsou kombinací dvou faktorů. První je každodenní provoz budovy: energie používaná k osvětlení, vytápění nebo chlazení domů, kancelářských budov a nákupních center. Takto získaný uhlík je "provozní" a představuje 27 % všech ročních emisí uhlíku na celém světě. Dalším typem je "inkarnovaný" uhlík, který se týká emisí spojených s procesem výstavby, údržbou a jakoukoli demolicí. Obecně platí, že absorbovaný uhlík představuje přibližně 10 % ročních emisí, ačkoli se bude lišit podle typu budovy.

Tyto negativní názory na průmysl jsou silným podnětem pro činnost v oblasti CSR a vykazování v průmyslu a z takového vnímání může vyplývat mnoho faktorů pro implementaci strategie CSR. Ve snaze rozptýlit tento negativní image lze očekávat kroky a zprávy přijaté a připravené průmyslem.

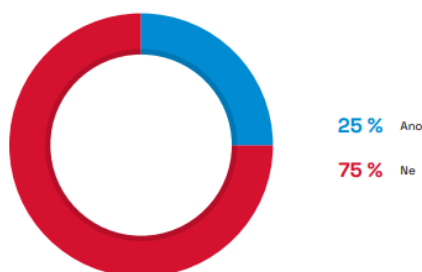
Příklady hnacích sil:

- Zpřísnění ochrany přírody
- Zvýšené požadavky zákazníků na ochranu životního prostředí
- Poškození životní prostředí související se stavební činností
- Růst ekologických problémů ze strany veřejnosti a rozšíření konzultací s veřejností
- Vyšší poptávka po úspornějších zdrojích produkty a aktivity
- Potřeba zvýšit kvalitu odvedené práce
- Prevence korupčních praktik, které někteří považují za hlavní problém v tomto odvětví
- Vysoce profilované případy korupce budou mít pravděpodobně zásadní negativní dopad na image a pracovní tok společnosti

Význam každého z nich se pravděpodobně bude lišit v závislosti na subsektoru, například lze očekávat, že stavební dodavatelé s více zaměstnanci, kteří provádějí stavební práce v objektu, zdůrazní svá pravidla BOZP a odbornou přípravu zaměstnanců. Pro srovnání, výrobci cementu mohou mít v důsledku své činnosti významný dopad na životní prostředí; zprávy CSR od těchto organizací by se proto mohly zaměřit na jejich environmentální ukazatele a iniciativy na podporu biodiverzity v blízkosti výrobních míst.

27. července 2022 CEEC Research zveřejnili článek, ve kterém uvedli, že většina stavebních společností se nevěnuje zelenému stavebnictví: [48]

Máte vypracovány konkrétní kroky pro udržitelné stavebnictví?

Obrázek 3 - Výsledky průzkumu připraveného CEEC Research (2022)[48]

Na základě čtvrtletní analýzy českého stavebnictví za 2. čtvrtletí 2022, kterou vypracovala analytická společnost CEEC Research, podniká v současné době pouze

25% stavebních firem konkrétní kroky pro udržitelnou výstavbu. Zbývajících 75% to ještě neudělalo. Na základě dalších výsledků uvedených v dokumentu má každá společnost, která má stanovené cíle, poněkud jiné zaměření. Některé společnosti chtějí získat nové technologie. Další společnosti se zase zaměřují na snížení emisí CO₂ o 40% do roku 2030. Stále více firem přechází k širšímu využití recyklovaných materiálů a ekologické energie. Další společnosti se zaměří na zajištění nezávislosti na plynu nebo snížení energetické náročnosti budov. Kromě toho se firmy zaměří na obnovu vozového parku atd. Jedním z hlavních problémů, které jsou podle výsledků analýzy překážkou pro "zelenou výstavbu", je cena, záchranným kruhem by v této situaci mohly být státní dotace. [48]

3.3 CSR aktivity

Aktivity CSR prováděné stavebními firmami se v celém odvětví výrazně liší. Zatímco existuje řada praktik, které mohou být zavedeny bez jakýchkoli nákladů, mnoho z nich pravděpodobně způsobí nějaké znatelné náklady pro organizaci. Zatímco odpovědné chování by mělo být morálním závazkem, v realitě podnikatelského světa budou mít důsledky nákladů pravděpodobně významný dopad na rozhodnutí společnosti týkající se činnosti CSR. Tyto potenciální náklady obecně znamenají, že právě velké společnosti si mohou dovolit začlenit úvahy CSR do své každodenní činnosti. Reálné způsoby, jakým může podnik praktikovat CSR, jsou stejně rozmanité a široké jako produkty a služby, které společnosti poskytují. Důvody, proč společnosti zavádějí CSR, závisí na mnoha faktorech, které často úzce souvisejí s potenciálními důsledky, které společnost může mít. Je tedy logické, že toto spojení je také spravedlivé pro skutečné aktivity, které se společnost rozhodne vykonávat – společnost pravděpodobně vybere ty činnosti, které pomáhají zmírnit její dopad. Činnost bude spadat pod jeden ze tří aspektů nejvyšší úrovně CSR – ekonomické, environmentální nebo sociální. Rozmanitost v každém z nich je obrovská, ale tabulka 3 uvádí několik velmi stručných příkladů aktivit, které stavební společnosti provádějí v rámci svých iniciativ v CSR.

Ekonomické	Environmentální	Sociální
Zajistit zaměstnancům životní minimum / minimální mzdu.	Řízení biodiverzity	Politika rozmanitosti a rovnosti
Poskytování celoživotních vzdělávacích programů	Monitorování emisí / odpadních vod	Založení charitativních organizací
Politika prevence korupce	Iniciativy pro minimalizaci	Současné postupy k

	odpadů a recyklaci	zabránění porušování lidských práv v dodavatelském řetězci
Implementace zásad místních dodavatelů, kde je to vhodné	Iniciativy v oblasti ekologického využívání energie a zlepšení energetické účinnosti	Poskytování příležitostí pro dobrovolnické aktivity

Tabulka 3 - Příklady aktivit v CSR přijatých / realizovaných stavebními firmami (vlastní)

Tyto příklady jsou převzaty z široké škály zdrojů, jako jsou zprávy společností, vědecké články, webové stránky GRI, atd. Implementace těchto postupů se bude dít různými způsoby. Některé z nich mohou být prováděny společností přímo (například sledování rozmanitosti a rovnosti uvnitř společnosti nebo poskytování vzdělávacích příležitostí), zatímco jiné, jako je zajištění výplaty minimální mzdy v celém dodavatelském řetězci, mohou vyžadovat spolupráci s dodavateli a dalšími organizacemi průmyslu. Z toho vyplývá, že různé postupy, s různými úrovněmi složitosti a spolupráce, budou mít různé náklady spojené s jejich implementací. Právě tyto náklady musí společnost kompenzovat povinnostmi, faktory a výhodami, aby se rozhodla, jaké činnosti by měly být prováděny. Výběr činností a způsoby jejich realizace jsou důležitými součástmi strategie CSR.

3.4 Vedení a reporting CSR

Poté, co podnik vybral, které aktivity jsou nejdůležitější a integroval je do obchodních operací, dalším krokem pro mnoho společností je hlášení těchto praktik. Cílem je ukázat zúčastněným stranám, že organizace jedná zodpovědně a snaží se zmírnit negativní důsledky svých aktivit. Zpravodajský aspekt CSR je v podstatě stranou tématu komunikaci s veřejností. Stejně jako společnosti informují akcionáře o finančních výsledcích společnosti prostřednictvím svých finančních výkazů, společnosti nyní využívají příležitost informovat své zainteresované osoby o výsledcích aktivit týkajících se nefinančních aspektů podnikání [vice v praktické části].

Obecně platí, že bez ohledu na odvětví zůstává vykazování CSR výsadou velkých společností a malé a střední podniky v mnoha případech nemají finanční prostředky potřebné k přípravě hlášení. To neznamená, že malé a střední podniky nepůsobil zodpovědně, jen náklady na shromažďování informací a vykazování z nich mohou být

pro malé podniky neúnosné. Pokud tyto malé společnosti nemají finance, aby hlásily, co dělají (jak se často stává), pak je pravděpodobné, že všechny pozitivní výhody CSR poskytnuté společnostem mohou zůstat bez povšimnutí. V případě těchto společností této velikosti je také nepravděpodobné, že budou kótovány na burze, a proto nebudou mít akcionáře, kteří by měli být informováni o výsledcích činnosti společnosti, což dalším důvodem, proč je úsilí a náklady na vykazování pro mnoho společností této velikosti nepřiměřené. Tato zaujatost je typická i pro stavebnictví, kde relativně malý počet velmi velkých firem na vrcholu trhu praktikuje CSR a hlásí se k ní, zatímco malé a střední podniky jsou v jejich nepřítomnosti poměrně výrazné.

Jedním z důvodů, proč je hlášení v průmyslu tak rozmanité, může být nedostatek pokynů k tomuto tématu. Ačkoli GRI je známá a poměrně široce používaná sada pokynů, to ještě není "průmyslový standard" výkaznictví. Existuje několik příruček týkajících se vykazování a praxe CSR v odvětví, ale žádný z nich nebyl zcela přijat průmyslem. Cílem je tedy především pomoci těm, kteří jsou v CSR noví, přesně identifikovat důležité problémy, pomoci při identifikaci zainteresovaných stran a jejich zapojení a také identifikovat "další kroky" po přípravě hlášení, upozorňuje také uživatele na zdroje doplňujících informací, které budou užitečné při sestavování hlášení CSR. GRI také připravila řadu průmyslových dokumentů a je v procesu vývoje řady dalších.

Mezi ty, které jsou dle autorových informací dokončeny, patří Dodatek k sektoru stavebnictví a nemovitostí (anglicky: Construction and Real Estate Sector Supplement (CSRESS) (GRI 2014)[49], jehož projekt byl vydán v roce 2014 ke konzultacím s veřejností. Zveřejnění tohoto nového dodatku může pomoci stavebním společnostem při výběru témat pro zprávy a může také ovlivnit praxi, kterou se společnosti rozhodnou implementovat (společnost musí mít samozřejmě osobu, která má znalosti angličtiny). Poskytnutím příručky pro podávání zpráv, která je relevantní pro sektor, je doplněk v podstatě doplňkem standardního manuálu GRI. To není v žádném případě mínus; bylo by nesmyslné vyloučit původní doporučení, protože mnoho z nich je také relevantní pro stavbu a má smysl identifikovat případné nedostatky nebo opomenutí originálu, aby se nabízely vhodné způsoby zlepšení.

3.5 Korupce a transparentnost

Stejně jako „Iniciativa za Transparentnost v Težebních Odvětvích“ (*Extractive Industries Transparency Initiative*)[50] v těžebním odvětví, stavebnictví by mělo

potřebu větší transparentnosti ve svých aktivitách. To je pravděpodobně částečně způsobeno obecným názorem, že v průmyslu jsou rozšířené korupční nebo morálně pochybné praktiky. Například průzkum CEEC zjistil [48], že 12 % z 265 dotazovaných stavebních společností se domnívá, že korupce v průmyslu byla poměrně častá. Oproti tomu 33 % dotázaných se s korupcí setkalo jen zřídka. Zveřejnění tohoto druhu informací by nepochybně prospělo odvětví jako celku zvýšením důvěry investorů a mohlo by být také výhodné pro jednotlivé společnosti zapojené do vládních projektů.

Ačkoli se literatura a pokyny týkající se stavebnictví a CSR začínají rozšiřovat, jsou stále relativně nestanovené ve srovnání s některými dalšími průmyslovými odvětvími, jako je těžba a těžba zdrojů nebo finanční průmysl. Běžnějším tématem souvisejícím se stavbou je však téma udržitelného rozvoje. Jak již bylo diskutováno v oddíle 2.8, existuje úzký vztah mezi CSR a udržitelným rozvojem a stavební průmysl je navržen tak, aby hrál klíčovou roli v udržitelném rozvoji.

3.6 Výzkumné otázky

Na základě studovaného materiálu byly vypracovány následující otázky, které budou zodpovězeny na základě dat získaných z dotazníkového šetření, rozhovorů a porovnání podniků.

Výzkumná otázka č. 1

Jaká je celková situace CSR ve stavebních firmách v ČR?

Výzkumná otázka č. 2

Jaká je situace zveřejnění reportů o CSR mezi stavebními firmami podle jejich velikosti?

Výzkumná otázka č. 3

Jakým aktivitám dávají stavební společnosti největší pozornost v každém aspektu? (ekonomické, environmentální, sociální)

Výzkumná otázka č. 4

Jaká překážka (jaké překážky) stojí před implementací / vývojem CSR a kdo je zodpovědný za implementaci CSR do společnosti?

4 Praktická část

4.1 Cíl

Cílem této části diplomové práce je mapovat současnou situaci vývoje CSR ve stavebních firmách po celé České republice. To zahrnuje získání celkového obrazu vztahu stavebních firem k společenské odpovědnosti. Tato práce představuje různé aspekty CSR a metriky (kritéria), které lze použít k měření aktivit v oblasti CSR.

Tato kritéria se používají pro výzkum:

- Organizační struktura pro řízení aktivit souvisejících se CSR ve českých stavebních společnostech.
- Vnímané problémům v závislosti na aspekt.
- Vnímané překážky a tlaky, které brání rozvoji CSR.
- Opatření, která byla přijata ke zvýšení CSR.
- Možné výsledky po přijetí opatření spojených se CSR.

4.2 Omezení

Tento diplomový projekt je revizní studií zaměřenou na vypracování obrazu CSR ve stavebnictví v České republice. Tento průzkum se zaměřuje pouze na prezentaci výsledků přijatých opatření k zajištění CSR, nikoli na předpoklady, které vedou k výsledkům.

4.3 Metodologie

V této studii byla jako výzkumná metoda vybrána kvantitativní studie s deduktivním přístupem. Dotazníky byly rozeslány zaměstnancům českých firem ve stavebnictví, aby zjistili jejich vztah k CSR. Návrh dotazníku bude popsán v této části.

4.4 Výběr Metody

Cílem diplomové práce je zjistit postoj českých firem k CSR ve stavebnictví. Jinými slovy, cílem je zjistit objektivní realitu. Kromě toho je tato studie také studií, která zkoumá vztah mezi teorií a praxí.

Podle Brymanu [51] je deduktivní přístup je metoda, která pomáhá zkoumat vztah mezi teorií a sociálním výzkumem. Deduktivní studie je často spojena s kvantitativním

studiem. Kvantitativní výzkum je výzkumná strategie, která se zaměřuje na kvantifikaci sběru a analýzy dat. Obvykle se používá k objasnění vnější a objektivní reality. Používá se také k objasnění vztahu mezi teorií a praxí.

4.4 Formát průzkumu

Je žádoucí získat vysoký procento odpovědí na průzkum, protože poskytne větší soubor dat pro porovnání a poskytne lepší přehled o činnosti stavebních společností. Pro dosažení vysoké úrovně odpovědí je nutné pečlivě zvážit metodu použitou k šíření dotazníku a způsob jeho vyplnění. Tato část se zabývá výběrem vědecké literatury, která testovala různé formáty a metody průzkumu. Studie provedená Shihou a Fanem[52] zjistila, že elektronické průzkumy (rozesílané e-mailem nebo přes internet) budou mít nižší procento odpovědí než papírové kopie zaslané účastníkům. Tento rozdíl může být způsoben skutečností, že úroveň elektronického "spamu", kterou lidé dostávají, vedla k mnohem menší toleranci vůči jakékoli nevyžádané e-mailové korespondenci, což vedlo k tomu, že e-mail obsahující dotazník nebo odkaz na něj byl ignorován nebo smazán. Práce Shihy a Fana zdůrazňuje skutečnost, že zatímco "byly provedeny četné studie, které porovnávaly režimy e-mailu a e-mailových průzkumů, pokud jde o jejich frekvenci odpovědí, výsledky byly protichůdné." Dále Shiha a Fan provedli metaanalýzu těchto srovnávacích studií za posledních 10 let a zjistili, že "režimy e-mailových průzkumů mají tendenci mít výrazně nižší míru odpovědí (v průměru přibližně o 20% nižší) než režim poštovního průzkumu. Jejich studie zjistila, že průměrný procent odpovědí na papírové průzkumy je 53% a 33% pro elektronické. Nutno však podotknout, že šlo o středně velký vzorek 1519 lidí. Minimální velikost vzorku, která byla zkoumána ve své studii, byla 43 a výsledkem bylo, že podíl odpovědí byl pouze 11% u papírových průzkumů a 5% u elektronických.

Vzhledem k omezenému času a financí byl elektronický formát vybrán jako prezentace dotazníku. Účastníkům ankety je zaslán dotazník-brožura ve formě Google Forms. Platforma je nejvhodnější pro vytváření dotazníků, i když se otázka může rozvětvit. Týden před odesláním dotazníku byl použit dopis s předběžným oznámením.

4.5 Výběr vzorku a kontaktní informace

Výběr samplu pro dotazník je důležitou součástí provádění průzkumu a zajištění toho, aby byla vybrána správná cílová skupina. Tato část poskytuje informace o krocích podniknutých při výběru společností, které byly dotazovány. Také jsem očekával, že odpovědi v dotazníku budou silně zkresleny směrem k velkým společnostem - podniky s více než 250 zaměstnanci měly vyšší míru odezvy než malé a střední podniky.

S pomocí mého vedoucího diplomové práce, jsem byl schopen získat přístup k databáze stavebních firem na webu SPS – Svaz Podnikatelů ve Stavebnictví. E-kopii dotazníku poskytlo 432 společností. Pro vrácení odpovědi bylo přiděleno období 5 týdnů. Během této doby byla také přijata následná opatření s cílem zvýšit míru odezvy. Na konci tohoto období všechny odpovědi byly shrnuty do tabulky pro analýzu.

Mělo by se také vzít v úvahu dopad dobrovolné povahy dotazníku - zkreslení odpovědí může vyplynout z toho, že se společnosti jednoduše nebudou chtít účastnit testování. Tyto problémy znamenají, že je velmi obtížné získat skutečně reprezentativní vzorek průmyslu a z tohoto důvodu dotazník netvrdí, že to zajistí. Co může tato metoda poskytnout, je stručný přehled o aktivitách a výsledcích řady společností v různých subsektorech, které se chtěly zúčastnit. Navzdory možné zaujatosti je cílem tohoto projektu studovat činnost organizací působících ve stavebním sektoru v oblasti CSR. Takže zatímco vybraný vzorek společností může nepřesně odrážet činnost všech společností působících v průmyslu, poskytuje informace potřebné k porovnání činností různých organizací a upozorňuje na možné průsečíky, ve kterých se společnosti mohou navzájem učit. Po určení seznamu společností, které se budou účastnit testování, byly použity vyhledávací dotazy na internetu k získání e-mailových adres ústředí společností.

4.6 Návrh dotazníku pro průzkum

Tato část popisuje, jak byl dotazník navržen. Výběr ukazatelů a výběr stupnic bude upřesněn a skutečný dotazník bude uveden v příloze A.

4.6.1 Vypracování struktury dotazníku

Seznam otázek pro dotazník byl sestaven na základě přezkumu literatury a byl zaslán společnostem ve stavebnictví v Česku. Je rozdělen do úvodu a tří základní částí.

Úvodní část zahrnuje otázky týkající se společnosti - její velikosti, činnosti a hlavně, zda se reportuje o CSR, protože další chování průzkumu bude záviset na odpovědi na tuto otázku.

V úvodní části byly položeny následující tři otázky:

1. K jaké průmyslově klasifikaci vaše společnost podléhá?
2. Jaká je velikost vašeho podniku?
3. Publikuje-li vaše společnost reporting o CSR?

Poslední otázka má tři možné odpovědi:

1. Ne
2. Ano, v souladu s normami GRI
3. Ano, v souladu s jinými obecně uznávanými normami

V závislosti na volbě se dotazník přesune na "upřesnění":

- v případě, že respondent zvolil odpověď "**Ne**", bude vyzván, aby uvedl možné důvody této odpovědi. Totéž platí pro poslední dvě možnosti.
- „**Ano, v souladu s normami GRI**“ požádá o upřesnění - které kategorii CSR společnost respondenta věnuje větší pozornost.
- „**Ano, v souladu s jinými obecně uznávanými normami**“ požádá o upřesnění - jakou normu / standard používá společnost respondenta.

První část se zabývá korporátní odpovědí: řízení CSR. Obsahuje otázky, například, organizuje-li společnost řízení CSR.

V první části byly položeny následující dvě otázky:

1. Existuje ve vaší společnosti skupina/osoba, který se pravidelně zabývá otázkami souvisejícími s rozvojem CSR?
2. Název této skupiny/oddělení, email-adresa osoby?
3. Pořádáte povinné školení pro prohloubení porozumění CSR?

Cílem této sekce je prozkoumat korporátní odpovědi společností ve stavebnictvé na rozvoj CSR a zjistit, rozděluje-li společnost zaměstnance na řízení aktivit souvisejících s CSR.

Druhá část dotazníku si klade za úkol zjistit, jaká opatření podnikla respondentská společnost v kategoriích, které jsou hlavními pilíři CSR: ekonomické, enviromentální, sociální. Druhá část končí otázkou, zda v případě zachování opatření CSR došlo ke zlepšení v oblastech činnosti společnosti (seznam).

Ve druhé části byly položeny následující 4 otázky:

1. Jak často vaše společnost podniká kroky k naplnění níže uvedených aktivit?
(Zvlášť pro každou kategorii, což 3)
2. Do jaké míry možná přičíst níže uvedené výsledky v případě aktivního dodržování CSR ve vaší společnosti?

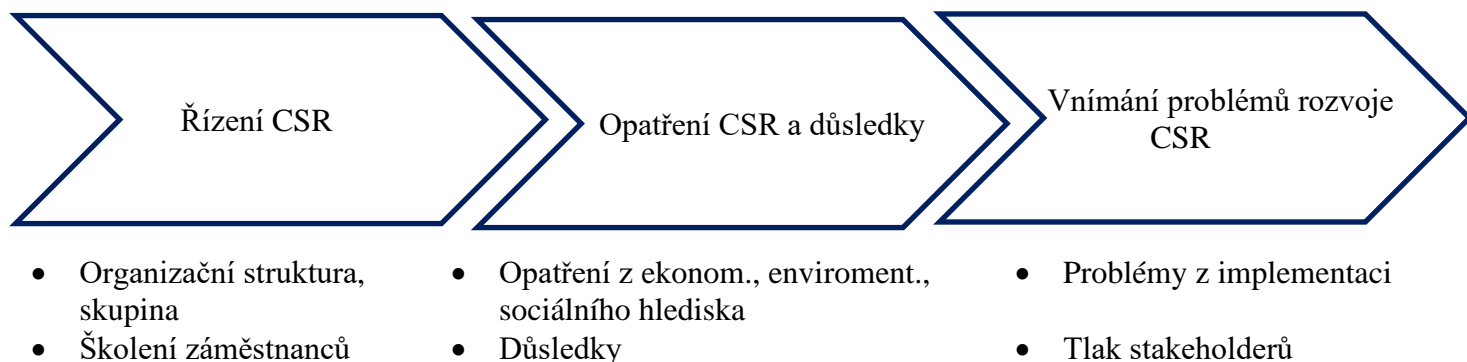
Cílem této sekce je zjistit vnímání sociálních problémů a překážek, které brání rozvoji CSR, a pak vytvořit komplexní obraz o problémech rozvoje CSR.

Poslední, **třetí část**, se ptá na příčiny problémů s implantací a vývojem CSR a který zájemce ovlivňuje rozhodování o implementaci CSR nejvíce.

Ve třetí části byly položeny následující dvě otázky:

1. Co podle vás brání implementaci / rozvoji CSR praktik ve vaše společnosti nejvíce?
2. Která ze zúčastněných stran podle vás ovlivňuje implementaci / rozvoji CSR ve vaše společnosti nejvíce?

Cílem této sekce je zjistit vnímání sociálních problémů a překážek, které brání rozvoji sociální udržitelnosti, zjistit, kdo ze strany stakeholderů má největší vliv na společnosti v případě zajištění CSR.

Obrázek 4 - Struktura dotazníku dle průzkumu

4.6.2 Výběr metriky

Metriky byly použity v první (přijatá opatření CSR a jejich důsledky) částí k měření vztahu společností k CSR.

7 ukazatelů bylo použito k měření předpokládaných překážek rozvoje CSR. 9 různých zúčastněných stran byly použity jako indikátory pro zjištění **nejvlivnější strany**. Pro vyhodnocení opatření přijatých ke zvýšení CSR bylo použito 15

opatření, 5 pro každou kategorii: enviromentální, ekonomická, sociální. 12 ukazatelů bylo použito k **určení důsledků opatření přijatých ke zvýšení CSR.**

Metriky použité v dotazníku byly založeny na kategoriích a ukazatelích uvedených v části teorie a normách GRI.

4.6.3 Výběr škal

Likertova škála - je ratingová škála používaná k měření názorů, postojů nebo chování. Skládá se z tvrzení nebo otázky, po níž následuje řada pěti nebo sedmi tvrzení s odpověďmi. Respondenti vybírají možnost, která nejlépe odpovídá způsobu, jakým se vztahují ke schválení nebo otázce. Škála byla použita v otázkách, kde se od respondentů očekává, že budou specifikovat frekvenci prováděných činností nebo míru jejich souhlasu s některými otázkami.

Na otázky týkající se přijatých opatření byla v každé kategorii CSR a na otázky o možných pozitivních výsledcích v důsledku přijetí opatření na CSR byla použita škála frekvencí:

1. „Nikdy“, „Vzácně“, „Někdy“, „Často“, „Vždy“
2. „Ani trochu“, „Trochu“, „Mírně“, „Velice“

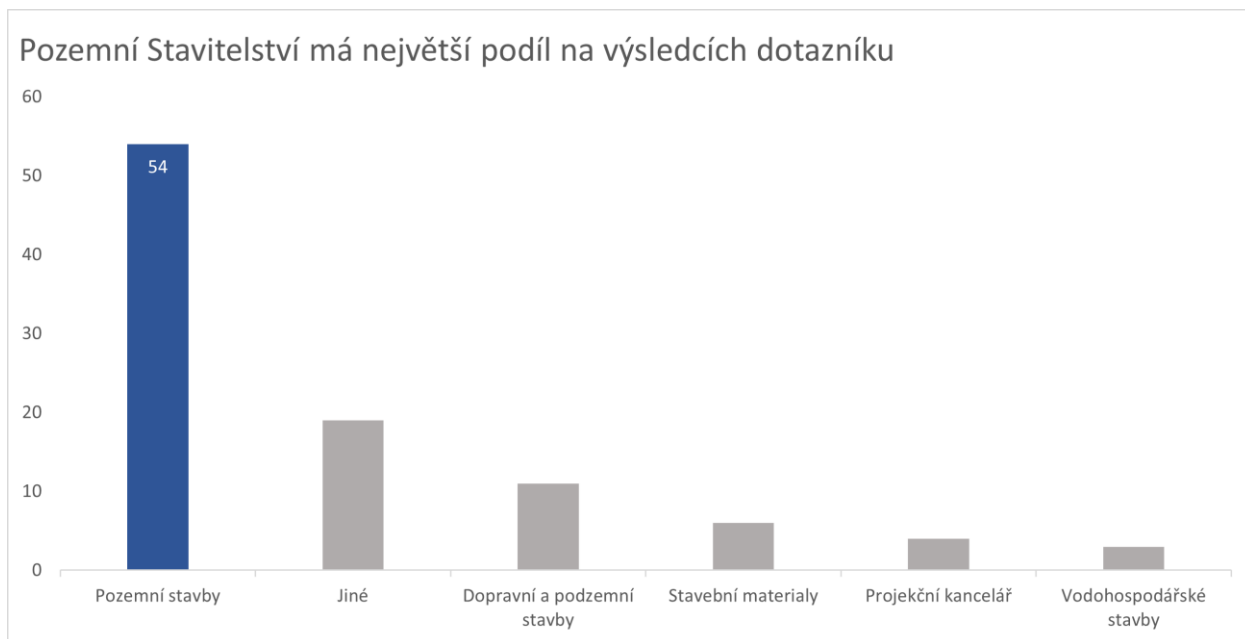
4.7 Vzorek, skladba respondentů

Průzkum byl původně sestaven v angličtině kvůli mým omezeným dovednostem, a později přeložen do češtiny. Průzkum byl zaslán 432 stavebním společnostem. Dotazníky k průzkumu byly zaslány HR manažerům, generálním ředitelům, kancelářskému sekretariátu. Kontaktní informace, včetně e-mailů, telefonních čísel, byly shromážděny z webových stránek společností. Existovaly také obavy týkající se důvěry a kulturní problémy, které velmi ztěžovaly nalezení relevantních společností. Abych získal dobré procento odpovědí, musel jsem občas osobně zavolat do kanceláří a vysvětlit situaci, abych se ujistil, že dostanu vyplněný dotazník v časovém rámci.

Dotazníky byly zadány na platformě průzkumů s názvem Google Forms a zaslány poštou pomocí Google Gmail. Celkem bylo přijato 97 odpovědí, což odpovídá 22,4% míře odezvy. Celý dotazník vyplnili 4 respondenti (včetně volitelných otevřených otázek). Z nepochopitelného důvodu Google Forms a formát souboru CSV nerozpoznává České diakritiky, což vedlo k problému s čitelností. Před analýzou samotných dat bylo nutné je "vyčistit" (viz obrázek 5).

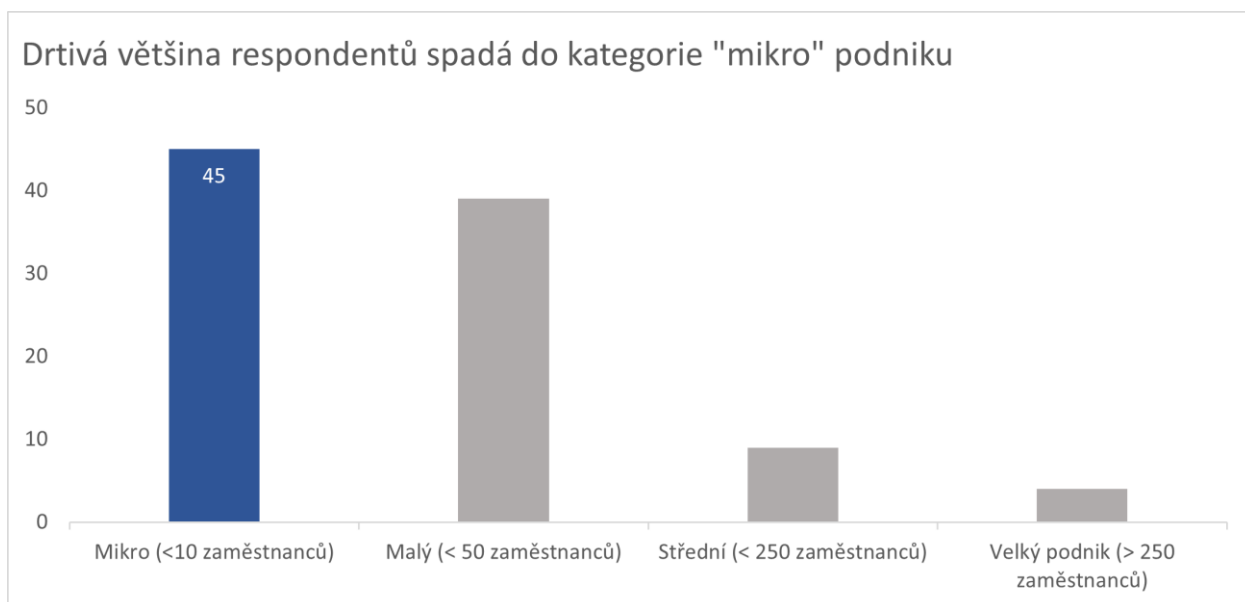
K jaké průmyslově klasifikaci vaše společnost podléhá?	Jaká je velikost vašeho podniku?	Publikuje-li vaše společnost reporting o CSR?	Existuje ve vaší společnosti skupina?
Dopravní a podzemní stavby	Střední (< 250 zaměstnanců)	Ano, v souladu s normami GRI	Ne
Pozemní stavby	Velký podnik (> 250 zaměstnanců)	Ano, v souladu s jinými obecně uznávanými normami	Ano, máme zvláštní skupinu/s
Dopravní a podzemní stavby	Malý (< 50 zaměstnanců)	Ne	
Stavební materiály	Velký podnik (> 250 zaměstnanců)	Ne	
Projektční kancelář	Mikro (<10 zaměstnanců)	Ano, v souladu s normami GRI	Ne
Stavební materiály	Střední (< 250 zaměstnanců)	Ano, v souladu s normami GRI	Ano, máme speciální funkci (jedr

Obrázek 5 - příklad "špinavých" dat získaných během průzkumu.

Graf 1 - Podíl každé společnosti podle kategorie odvětví

První, úvodní otázka je určena k definování segmentu, ve kterém se respondentská společnost podnikuje. Z 97 respondentů, kteří odpověděli na otázky, většinou byly 54 společnosti pozemních staveb (55,6 % respondentů), 11 společnosti dopravních a podzemních staveb (11,3 % respondentů), 19 respondentů uvedlo kategorii "jiné" (19,5 %).

Graf 2 - Podíl každé společnosti podle velikosti

Výsledky druhé otázky ukázaly, že drtivá většina respondentů odpovídá za společnosti kategorie "mikro" (< 10 pracovníků). Samotný podíl "mikro" společností je 46,4% z celkového vzorku. Společnosti z kategorie "velký podnik" reprezentuje jen 4 společnosti, což 4,1% od všeho vzorku.

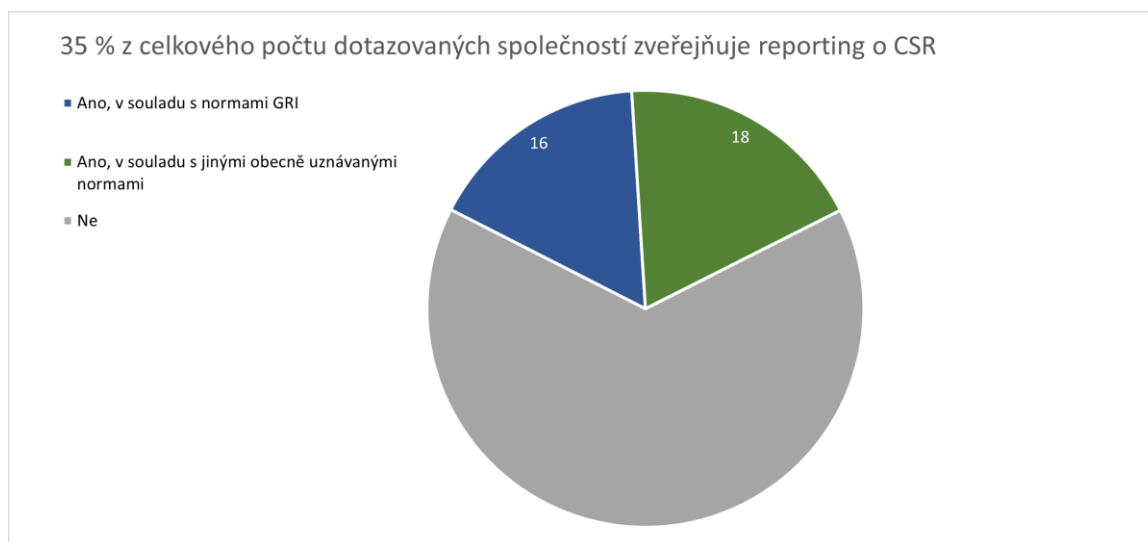
Cílem výše uvedených otázek bylo znát charakteristiky společností, jejichž odpovědi budou předloženy v další analýze. Na základě odpovědí pozorujeme, že téměř 87% (0,8659) všech respondentů tvoří společnosti kategorie "malé" a "mikro". Rozsah většiny společností je pozemní stavitelství.

4.8 Výsledky dotazníku

Tato část obsahuje výsledky průzkumu a představí odpovědi: řízení CSR, poté představí vnímání problémů souvisejících s rozvojem sociální udržitelnosti společnostmi. Nakonec bude představena reakce společností a možné důsledky.

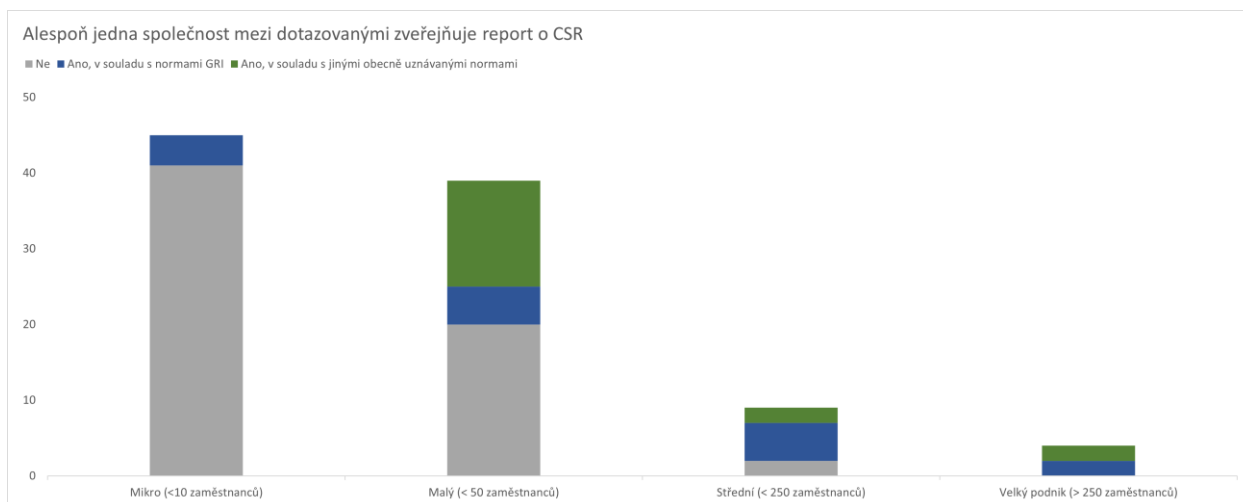
4.8.1 Řízení CSR

Začněme obecnou otázkou: zda společnost vydává zprávy CSR a jaké standardy/normami se řídí. Kombinujeme tedy dvě otázky do jedné celé, přičemž vynecháme zbytečné "je ve vaší společnosti přítomna politika CSR?", protože samotná otázka "zveřejňujete reporting" to již naznačuje. Jedním z hlavních důvodů, které jsem identifikovali v teoretické části, je, že společnosti "výhodně" zveřejňovat reporting o CSR. To samozřejmě nezruší možnosti současného vedení politiky CSR a nemožnosti reportingu.

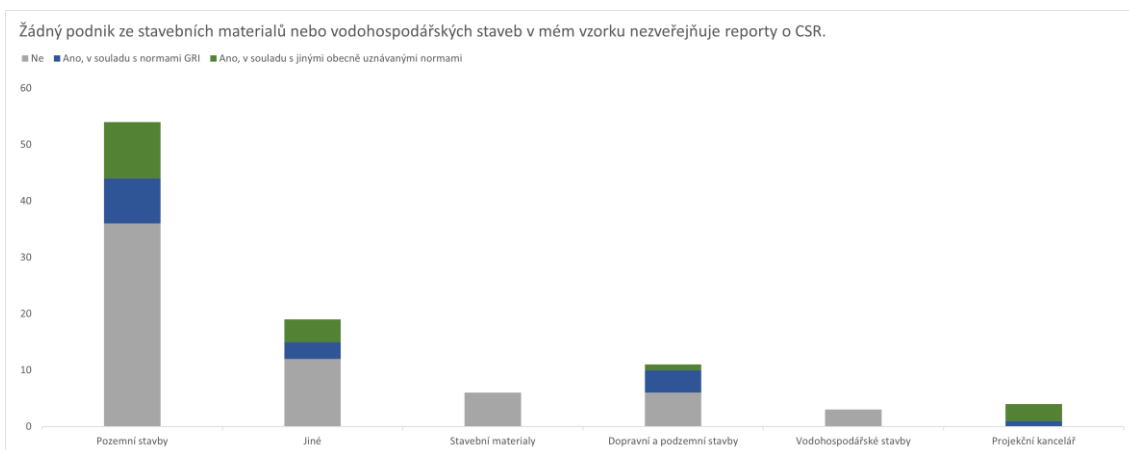
Graf 3 - Podíl společností zveřejňujících reporty o CSR

Počet celkém dotazovaných společností vydávajících reporty CSR je 34 (35 % z celkového počtu). 16 (16,5 %) společností používá standardy a normy GRI, zbývajících 18 (18,5 %) dává přednost použití jiných norem. Zbývajících 63 společností (65 %) nezveřejňuje reporting o CSR.

Graf 4 - Podíl společností zveřejňujících reporty o CSR podle velikosti

Ve výše uvedeném grafu můžeme pozorovat zajímavý detail: alespoň jedna společnost v každé kategorii (podle počtu pracovníků) zveřejňuje reporting CSR podle norem GRI. Některé společnosti v kategoriích nad 10 lidí používají jiné standardy / normy. V kategorii "mikro" podnik je tedy procento zveřejňujících reporty o CSR je 8,8%. V kategorii "malý" podnik společnosti, které zveřejňují zprávy o CSR, jsou 48,7 % (z toho 35,9% se řídí svými vlastními normami; 12,8% upřednostňuje normy GRI). Normy GRI používají 55% dotázaných společností v kategorii "střední" podnik, 22% má své vlastní normy. Z malého počtu společností, které odpověděly na můj dotazník, v kategorii "velký" podnik, procento preferujících normy GRI a procento, které mají své vlastní normy stejné (50 na 50).

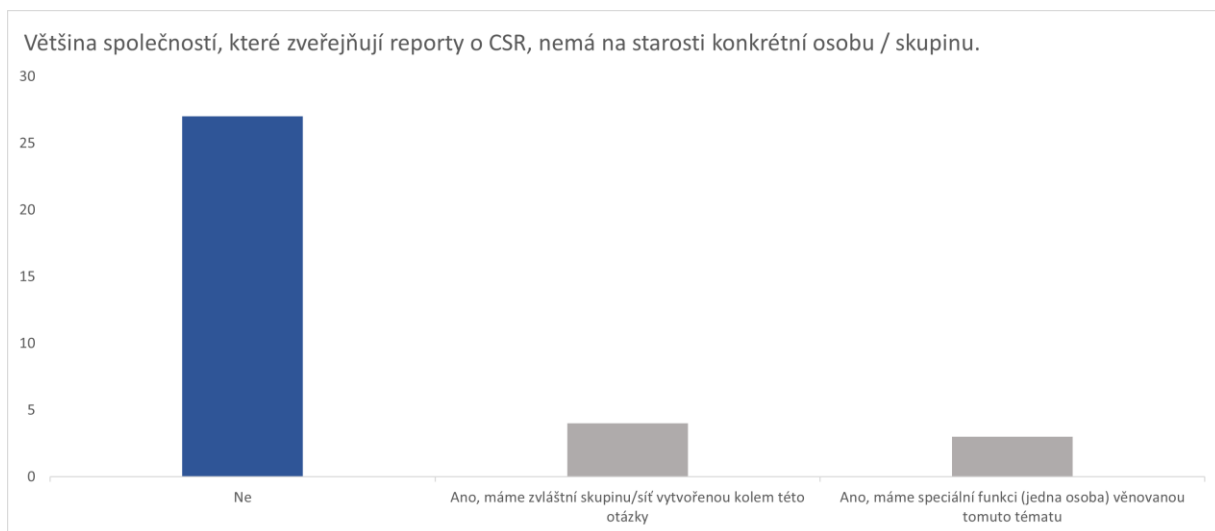
Graf 5 - Podíl společností zveřejňujících reporty o CSR podle odvětví podniku

Bohužel, společnosti odvětví stavebních materiálů a vodního hospodářství, které zveřejňují reporting o CSR, je-li existují, nejsou v mém vzorku.

Výše jsem zmínil, že dotazník je dynamický a v závislosti na odpovědi respondenta jej lze přesunout do nové větve dotazníku:

- Pokud společnost dává přednost notoricky známým normám GRI, je jí položena následující otázka: „Která z kategorií CSR věnuje vaší firmě největší pozornost?“. Vzhledem k malému množství dat nebylo nalezeno nic zajímavého.
- Pokud má společnost interní normy nebo standardy pro podávání zpráv CSR, je vyzvána, aby je uvedla ve formě textu, a ty jsou (gramatika a odpověď uložená v originále):
 - Interní dokumentace
 - Interní předpis
 - Interní směrnice
 - vlastní

Podle výsledků 79,4% respondentů (27 osob z 34) uvedlo, že jejich společnosti nemají síť lidí nebo osobu, která se formuje kolem otázek souvisejících se sociální udržitelností. 11,7 % respondentů (4 osoby) uvedlo, že jejich společnosti mají zvláštní funkci věnovanou této otázce. 8,82 % respondentů uvedlo, že jejich společnosti měly zaměstnance, pracující s touto otázkou.

Graf 6 - Podíl společností které nemají na starosti CSR skupinu/osobu

Některé z respondentů uvedly názvy skupin / divizí, které se zabývají CSR. S velmi malými informacemi to prezentují jako seznam (gramatika a původní text jsou zachovány):

- HR+PR+Marketing
- Management
- Jednatel
- Marketing
- Management společnosti
- Manažeri
- Jednatel

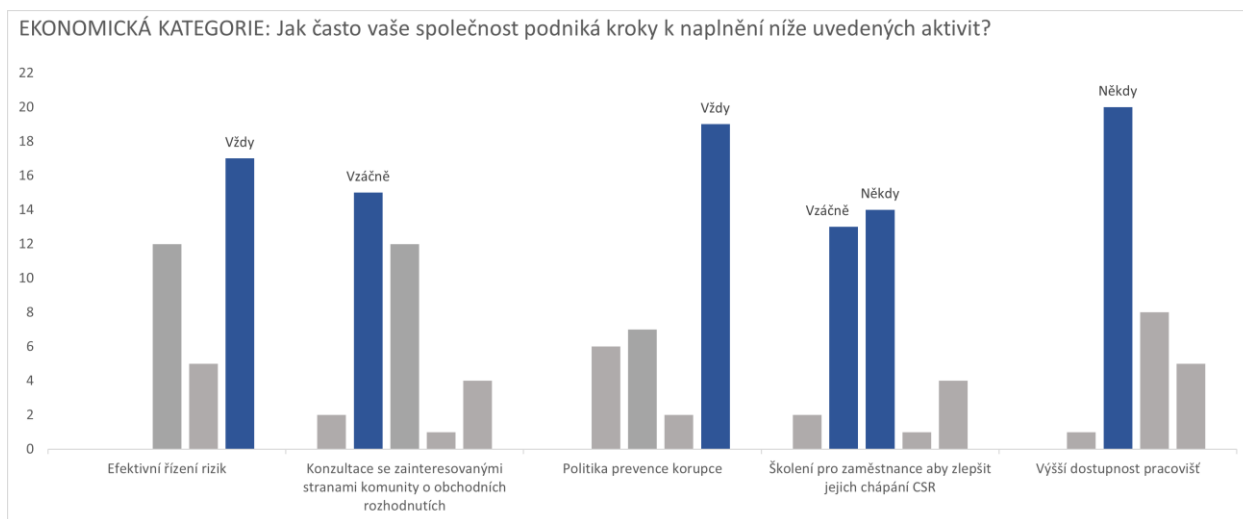
Z takového kousku informací nelze nic vynést, je však vidět, jak se vyšší management (Management) v odpovědích objevuje několikrát.

4.8.1 Podniknuté kroky směrem k rozvoji CSR

Tato část pojednává o údajných problémech společností souvisejících s rozvojem CSR. V případě kladné odpovědi na otázku "Publikuje-li vaše společnost reporting o CSR?" společnost se respondent přesune do sekce, kde je vyzván, aby si vybral, do jaké míry podniká určité kroky směrem k rozvoji CSR. Jak již bylo zmíněno, tato část je rozdělena do několika částí: ekonomický aspekt, environmentální a sociální. Příklad každé otázky byl převzat ze šablony GRI a z různých webů.

4.8.1.1 Ekonomický aspekt

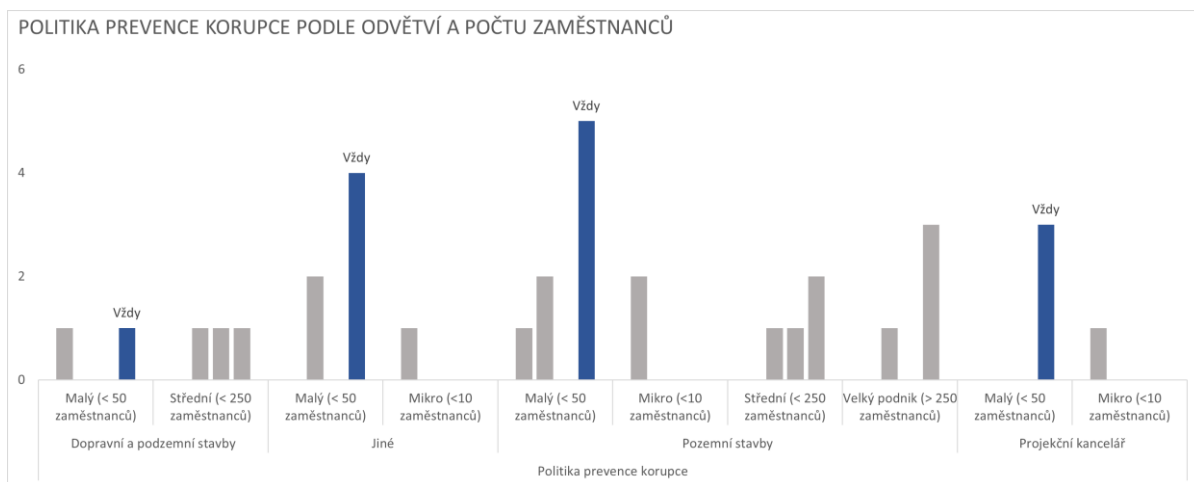
Poznámka: níže uvedený graf používá stupnice „Nikdy“, „Vzácně“, „Někdy“, „Často“, „Vždy“. Můžete vidět, že některé kategorie mají méně/více sloupců než jiné. Faktem je, že například pokud kategorie "vždy" počítá 0 bodů, nebude se zobrazovat v grafu. To platí pro všechny grafy, které se používají k zobrazení výsledků tří aspektů CSR: ekonomický, environmentální, sociální.

Graf 7 – Kroky k naplnění CSR aktivit podle ekonomického aspektu

Celkově vidíme, že každá kategorie má jednu volbu, víceméně preferovanou dotazovanými. Pouze kategorie "Školení pro zaměstnance aby zlepšit jejich chápání CSR" ukazuje do jisté míry stejné kategorie. Více než polovina (19 respondentů z 34, 55,8%) respondentů zveřejňujících reporty CSR uvádí, že "vždy" podnikají aktivní kroky ve vztahu k politice prevence korupce. Téměř 60% respondentů uvádí, že podniká kroky k vyšší dostupnosti pracovních míst pouze "někdy". Přesně polovina respondentů věnuje pozornost efektivnímu řízení rizik "vždy".

Korupce - tomuto problému byla věnována velká pozornost i zde, kde drtivá většina respondentů vybrala v otázce boje proti korupci položku "vždy". Jaký je tento boj, když vezmeme v úvahu průmyslová odvětví a počet pracovníků?

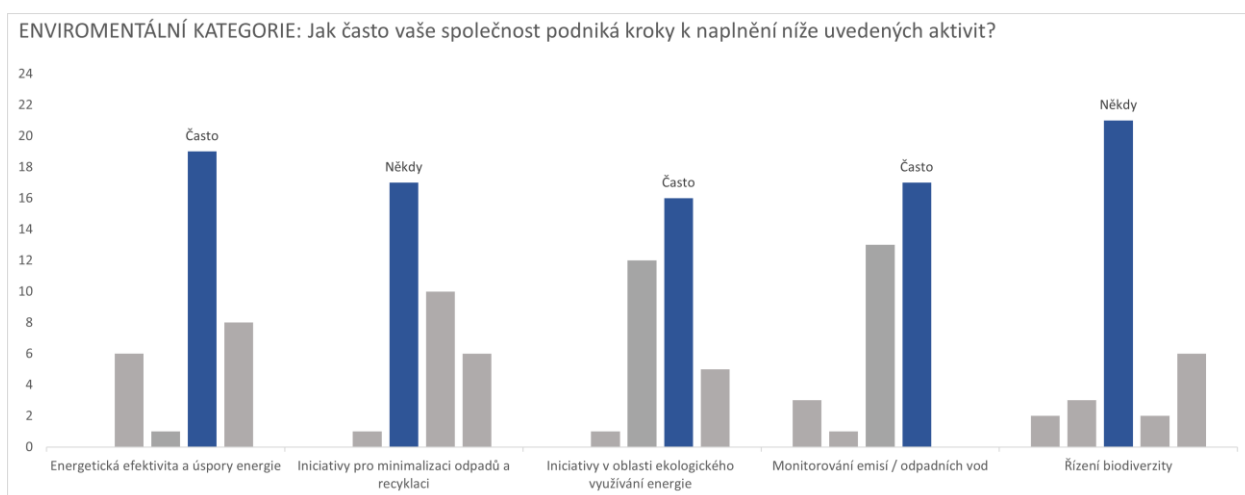

Graf 8 – Politika prevence korupce podle odvětví i velikosti podniku

Okamžitě, co mě zaujalo, je, že naprostá většina - kategorie společností "malé" velikosti. Navzdory odvětví, ve kterém podnikají, si v každé z nich "malé" společnosti vybraly bod "vždy" v otázkách boje proti korupci.

4.8.1.2 Enviromentální aspekt

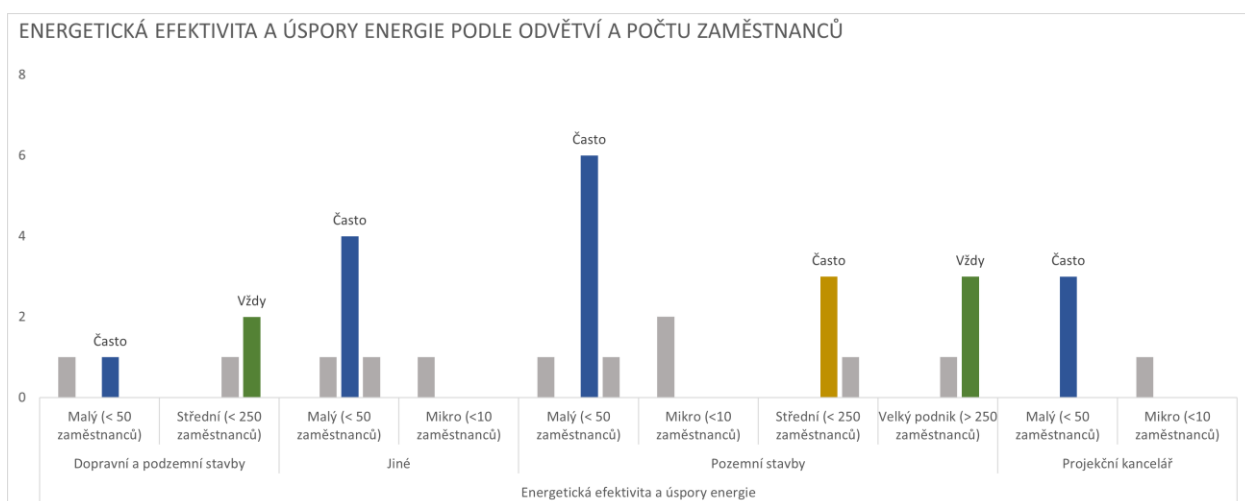
Poznámka: níže uvedený graf používá stupnice „Nikdy“, „Vzácně“, „Někdy“, „Často“, „Vždy“. Můžete vidět, že některé kategorie mají méně/více sloupců než jiné. Faktem je, že například pokud kategorie "vždy" počítá 0 bodů, nebude se zobrazovat v grafu. To platí pro všechny grafy, které se používají k zobrazení výsledků tří aspektů CSR: ekonomický, environmentální, sociální.

Graf 9 – Kroky k naplnění CSR aktivit podle enviromentálního aspektu

Snad první věc, která upoutá pozornost na vizualizaci dat aspektu "environmentálního", jsou dvě jasně viditelné kategorie "často" a "někdy" ve všech prezentovaných činnostech. 55,8% respondentů se věnuje otázkám energetické efektivity a jejím úsporám "často". Monitorování emisí / odpadních vod (50%) a iniciativy v oblasti ekologického využívání energie (47,05%) také se staly předmětem časté pozornosti. Řízení biodiverzity a iniciativy pro minimalizaci odpadů a recyklaci dostávají méně pozornosti (61,7% pro řízení a 50% pro odpady v kategorii "někdy").

Energetická účinnost a úspora energie se v poslední době staly horkým tématem. To by se mohlo promítnout do výsledků mého dotazníku. Drtivá většina respondentů se rozhodla "často" v otázkách úspory energie a energetické účinnosti. Rozhodl jsem se zjistit, jak věci fungují podle odvětví a velikosti společností.

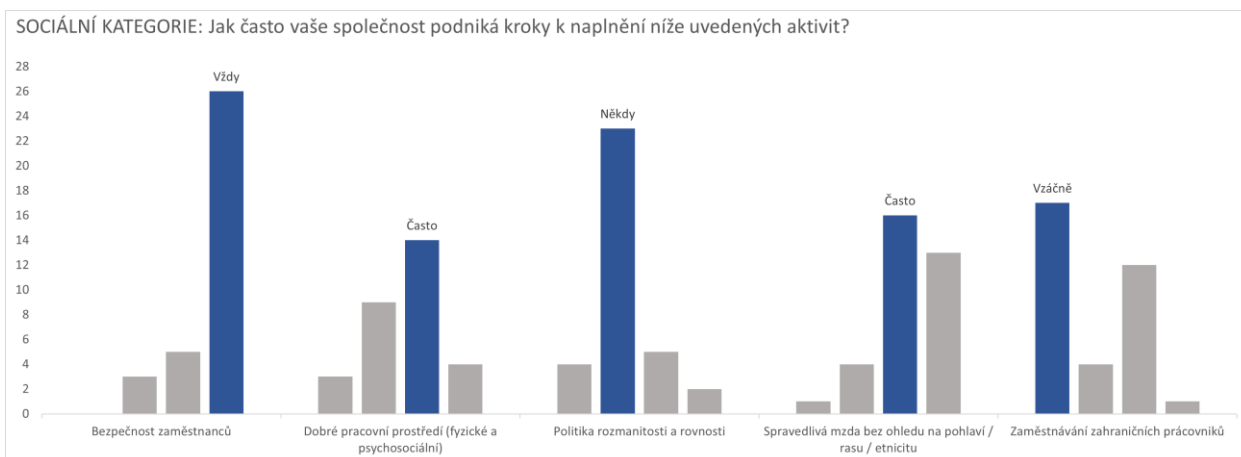

Graf 10 – Energetická efektivita a úspory energie podle odvětví i velikosti podniku

Stejně jako v minulé kategorii věnují "malé" podniky pozornost úsporám energie více než ostatní, ve všech možných průmyslových odvětvích ve vzorku (je třeba vzít v úvahu, že počet takových společností v mém vzorku je na druhém místě).

4.8.1.3 Sociální aspekt

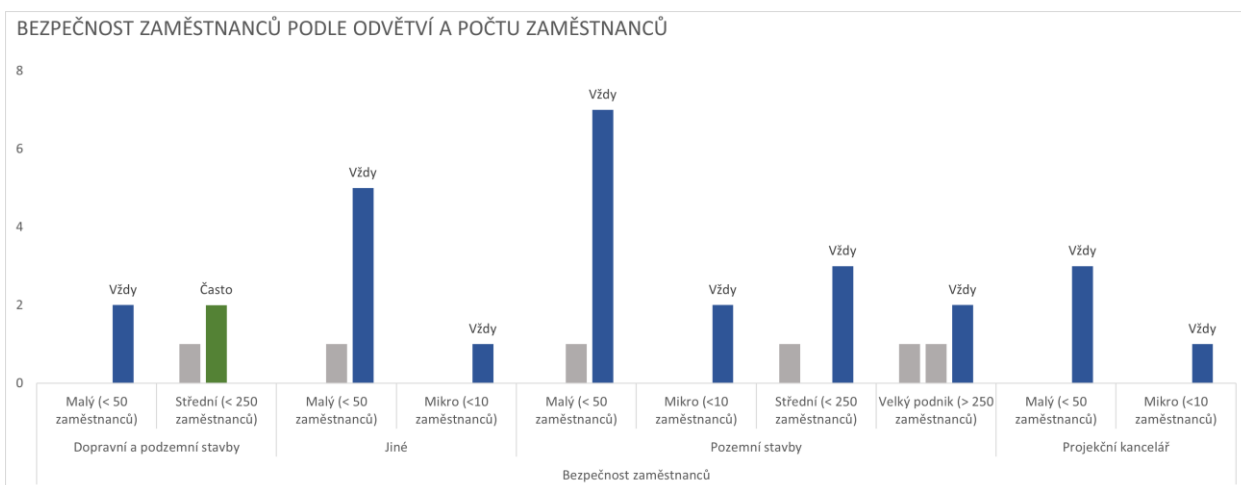
Poznámka: níže uvedený graf používá stupnice „Nikdy“, „Vzácně“, „Někdy“, „Často“, „Vždy“. Můžete vidět, že některé kategorie mají méně/více sloupců než jiné. Faktem je, že například pokud kategorie "vždy" počítá 0 bodů, nebude se zobrazovat v grafu. To platí pro všechny grafy, které se používají k zobrazení výsledků tří aspektů CSR: ekonomický, environmentální, sociální.

Graf 11 – Kroky k naplnění CSR aktivit podle sociálního aspektu

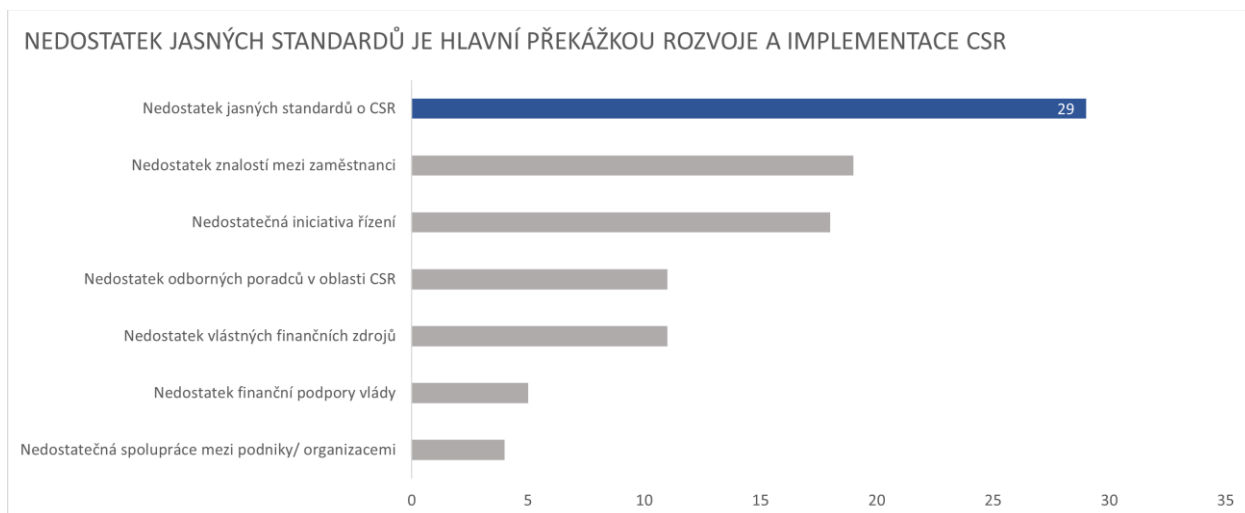
V otázce bezpečnosti zaměstnanců zvolilo 76,4 % respondentů "vždy", je tedy můžeme vidět, že pro respondentské společnosti je bezpečnost pracovníků důležitá. 23 z 34 respondentů (67,6 %), kteří zveřejňují reporty o CSR, si v otázkách rovnosti vybralo položku "někdy". 41% respondentů, kteří zveřejňují reporty o CSR, se "často" snaží zajistit dobré pracovní prostředí – fyzické a psychosociální. Polovina respondentů si v otázkách najímání zahraničních pracovníků vybrala položku "vzácně". 47% respondentů se domnívá, že "často" věnují pozornost spravedlivému platu bez ohledu na pohlaví / rasu / etnicitu. 38% respondenti, kteří zveřejňují reporty, podnikají kroky ke stejné aktivitě "vždy".

Vysoká pozornost na bezpečnost zaměstnanců mezi respondentskými společnostmi mě zaujala. Ve stavebních firmách by samozřejmě měly být otázky bezpečnosti mezi hlavními prioritami ve stavebnictví, nicméně bych rád věděl, co ještě mohou data říci. Vizualizace níže opět ukazuje, že "bezpečnost zaměstnanců" je nejvyšší prioritou mezi všemi typy společností - velkými nebo malými, bez ohledu na typ odvětví, ve kterém působí.

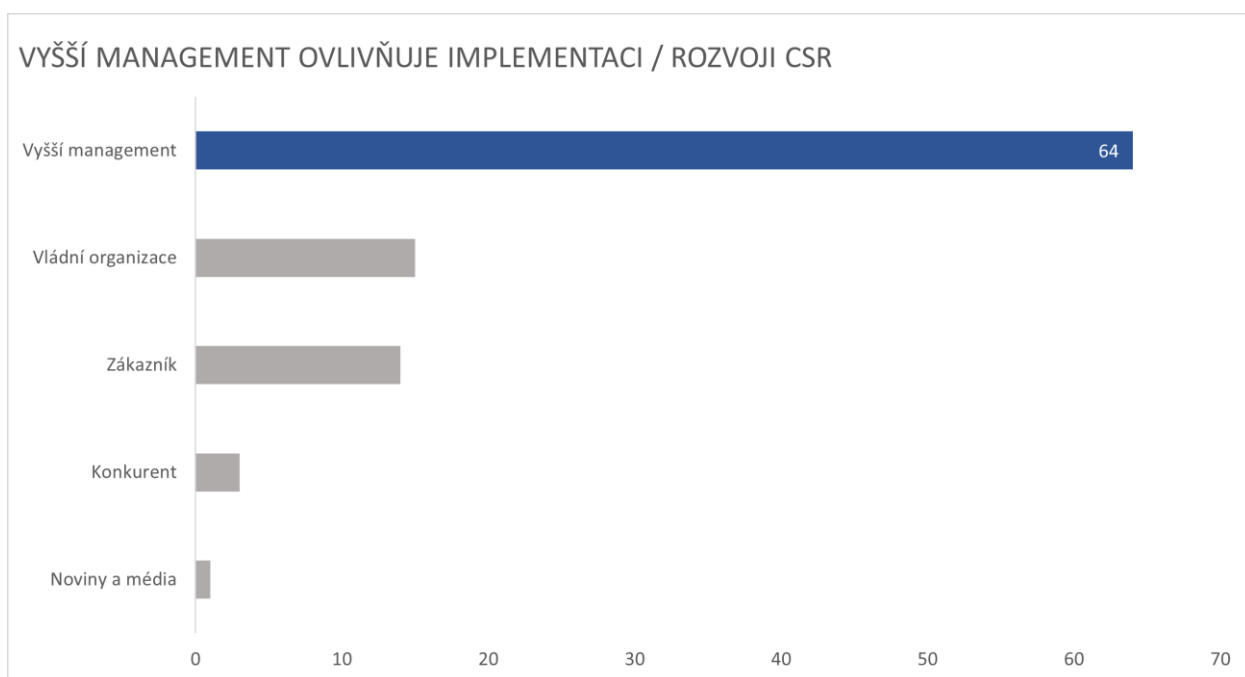
Graf 12 – Bezpečnost zaměstnanců podle oblasti jednaní i velikosti podniku

4.8.2 Vnímání souvisejících problémů společností s rozvojem CSR

Graf 13 – Překážky rozvoje CSR

Obrázek ukazuje míru vnímání různých aspektů respondenty ovlivňujících podporu aktivit v oblasti CSR. Skoro 30% respondentů uvedlo, že jejich společnosti mají velký problém s nedostatkem srozumitelných standardů/norem souvisejících s vývojem CSR. Přibližně 20% respondentů uvedlo, že jejich společnosti čelily problému nedostatku znalostí o CSR mezi pracovníky. 18,5% respondentů uvedlo, že problémem v jejich společnosti je nedostatečná iniciativa řízení.

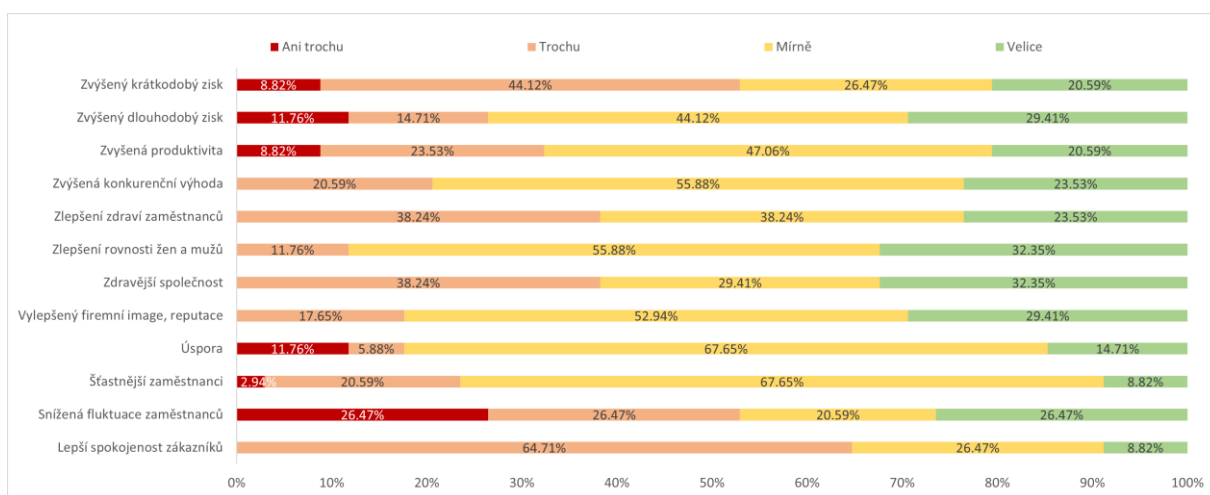

Graf 14 – Strany ovlivňující CSR

Graf 14 ukazuje rozsah vlivu různých zúčastněných stran na činnost společností v oblasti CSR. 66% respondentů uvedlo, že jejich společnosti získaly velký vliv od manažerů při organizování akcí souvisejících s rozvojem sociální udržitelnosti. 15,4% respondentů uvedlo, že jejich společnosti získaly velký vliv od vládních organizací při organizování akcí souvisejících s CSR. 14,4% respondentů uvedlo, že jejich společnosti získaly vliv od zákazníků při organizování akcí souvisejících s CSR.

4.8.3 Důsledky přijetí opatření souvisejících s CSR

Graf 15 ukazuje účinky po přijetí opatření souvisejících s rozvojem CSR.

Graf 15 – Účinky po přijetí opatření souvisejících s rozvojem CSR

Celkově z dotazovaných společností, které zveřejňují reporty CSR, má kategorie "ani trochu" nejmenší podíl. Téměř 30% respondentů uvedlo, že nevidí žádné zlepšení z hlediska fluktuace zaměstnanců.

V kategorii "trochu" je první věc, která upoutá pozornost, položka "spokojenost zákazníků". 65% respondentů uvádí, že tento bod "trochu" zlepšil spokojenost zákazníků. 44% respondentů uvedlo, že zaznamenalo "trochu" zvýšený krátkodobý zisk. 38% respondentů uvedlo, že "trochu" se zvýšilo zdraví zaměstnanců, stejně jako "zdraví" samotného podniku. 67,6% respondentů uvedlo "mírné" zvýšení úrovně štěstí mezi zaměstnanci. Stejně procento vykázalo "mírné" úspory. 55,8% uvedlo "mírné" zvýšení rovnosti mezi muži a ženami. Stejně procento pochází z "mírného" zvýšení konkurenceschopnosti. 53% uvedlo, že "mírně" zlepšilo svůj obraz. 47% uvedlo, že zaznamenalo "mírné" zvýšení produktivity. Více než 32% respondentů uvedlo, že po zavedení politiky CSR byla "mnohem" zlepšena rovnost mezi muži a ženami, stejně

jako "zdraví" společnosti jako celku. 29,41% společností respondentů uvedlo "vysoký" růst dlouhodobých zisků a zlepšení image společnosti.

4.10 Rozhovory

Cílem rozhovorů je prohloubit znalosti o vedení / implementaci CSR pomocí zkušeností a znalostí zástupců stavebních společností. Rozhovory tematicky sledují dotazník.

Při identifikaci potenciálních problémů CSR ve společnosti se povědomí zaměstnanců a jejich vnímání tématu pravděpodobně stane užitečným zdrojem informací. I při použití dotazníku byly rozhovory považovány za flexibilnější a efektivnější metodu shromažďování podrobných informací o povědomí zaměstnanců a jejich vnímání CSR. Jako student stavebního inženýrství na jedné z předních univerzit v zemi se očekávalo, že zaměstnanci společností budou ochotnější účastnit se rozhovorů.

Rozhovory dávají výzkumníkovi příležitost aktivně se zapojit do procesu sběru dat, což zase poskytuje příležitost klást alternativní otázky, rozšiřovat odpovědi a dokonce vynechávat otázky, které nemusí být relevantní. I když to může mít určité důsledky pro opakovatelnost, znamená to, že od respondentů lze získat podrobné a relevantní informace. V sociálních vědách se používá celá řada různých typů rozhovorů. Některé jsou sotva strukturované a mohou být velmi konverzační povahy; tazatel může klást otázky, ale tok témat bude pravděpodobně veden dotazovaným na základě jeho znalostí a vzpomínek na téma. Tato metoda umožňuje širokou škálu podrobných informací a umožňuje výzkumníkovi požádat o další informace o konkrétním tématu. Rozhovor může nakonec vést k informacím, které nebyly původním cílem studie, ale které mohou být relevantní pro práci. I když je užitečné mít možnost shromažďovat další informace neomezeným způsobem, tento typ rozhovoru má také omezení. Například, tato metoda může trvat velmi dlouho (provádět a analyzovat), neomezené variace a měnící se směry témat mohou znamenat, že je obtížné ji přesně opakovat, a díky této metodě lze získat velmi velké množství dat.

Na opačném konci je mnohem strukturovanější rozhovor s předem definovanými otázkami. Tyto otázky mohou mít zavedené i otevřené odpovědi. Strukturovaný rozhovor je v podstatě dotazník vedený výzkumným pracovníkem. Zatímco tazatel může rozšířit otázky, aby pomohl porozumět dotazovanému, jsou kladeny pouze předem určené otázky. Tato metoda usnadňuje opakování průzkumů a přímější srovnání výsledků.

Hlavním omezením této metody je, že zatímco tazatel si může vybrat otázky, budou stále omezeny na ty, které jsou vybrány, a další informace / témata nelze vyžádat / prozkoumat.

K překonání výše popsaných omezení lze k získání polostrukturovaného rozhovoru použít kombinaci dvou typů rozhovorů. Polostrukturované nebo zaměřené rozhovory, jak je popsáno Mertonem [53], jsou metodou kvalitativní studie, při které je respondent dotazován po relativně krátkou dobu. Použité otázky jsou obecně otevřené a probíhají hovorově, ale na rozdíl od nestrukturovaných rozhovorů pokrývají soubor předdefinovaných témat nebo otázek odvozených z protokolu případové studie.

Tato metoda snižuje některá z výše uvedených omezení, protože výzkumník má flexibilitu otevřeného rozhovoru a může klást další otázky nebo rozšiřovat odpovědi při zachování předem stanoveného rámce, na který by se rozhovor měl zaměřit. Stávající rámec zajišťuje, že rozhovory jsou sestaveny v rámci stejného tématu a že odchylky jsou možné, ale zkráceny. Jakákoli odchylka bude vrácena k tématu předem stanovenými následnými otázkami. I když to kombinuje některé výhody každé metody, stále existují určité nevýhody spojené s touto metodou. Například, jak tomu bylo i v případě nestrukturovaného metoda, schopnost ovlivnit téma konverzace může ztěžovat přesné opakování polostrukturovaného rozhovoru.

Vzhledem k kombinaci výhod, které tato metoda nabízí, bylo rozhodnuto, že polostrukturovaný rozhovor poskytne nejvhodnější metodiku pro dotazování zaměstnanců stavebních společností. Mezi nejvýznamnější výhody patří:

- Předem položené otázky / témata zajistí, že budou pokryty příslušné "základní" oblasti
- Omezení počtu otázek / témat, která mají být osvětlena, umožňuje přiměřenou kontrolu nad délkou rozhovoru

4.10.1 Výběr dotazovaného

Jak bylo stanoveno v předchozích částech, jednou z hlavních metod sběru dat pro tuto kapitolu bude použití polostrukturovaných rozhovorů se zaměstnanci stavební společnosti. Rozhovory poskytují příležitost získat hlubší vnitřní perspektivu. K provedení těchto rozhovorů je nutné vyvinout řadu otázek a / nebo témat, na nichž budou rozhovory založeny. I když tyto otázky nemusí být položeny všem dotazovaným stejným způsobem, zajišťují, že budou řešena všechna relevantní témata.

Otázky / témata použitá v rozhovorech budou záviset především na typu požadovaných informací, jejichž celkové schéma je ovlivněno cílem a úkoly na začátku této kapitoly.

Při sestavování seznamu témat rozhovoru je však třeba zvážit i další úvahy. V tomto případě je třeba zvážit, kdo se zúčastní pohovorů. Kvalitativní výzkum vybírá lidi, kteří mohou poskytnout potřebné informace o studovaných tématech, nikoli poskytnout reprezentativní vzorek populace. Tato cílená metoda vzorkování zajišťuje, že jsou shromážděny správné informace, které pomohou studii zdůvodnit.

Bylo rozhodnuto, že zaměstnanci nejvhodnější pro poskytování požadovaných informací budou na úrovni vyššího a středního vedení společnosti. Důvodem této volby je následující:

- Vedoucí pracovníci (ředitelé a techničtí ředitelé) by měli být schopni poskytovat data na "úrovni řízení podniku" CSR v rámci operací společnosti. Jejich zapojení do operací této úrovně by jim mělo poskytnout nahlédnutí do politik na vysoké úrovni souvisejících s CSR. Mohou také vyjádřit zajímavé názory na tyto politiky a jak dobře by jim měli zaměstnanci společnosti rozumět.
- Střední manažeři jsou obvykle zodpovědní za řízení projektů a týmů zaměstnanců. Kvůli jejich zapojení do projektového řízení museli zaměstnanci této úrovně mít určité základní znalosti o SSR a jak to souvisí s obchodními operacemi (jako je BOZP a environmentální úvahy). Rovněž bylo vyjádřeno, že pokud zaměstnanec této úrovně neví o důsledcích CSR, pak je také nepravděpodobné, že by zaměstnanci pod touto úrovní měli velké znalosti.

Další výhodou pohovoru se zaměstnanci na vyšší úrovni je, že pravděpodobně budou mít rozsáhlejší kontakt se zaměstnanci jiných průmyslových organizací, což je s větší pravděpodobností seznámí s praxí CSR kolegů. Po rozhodnutí, s kým budou rozhovory vedeny a jaká témata budou řešena, bylo posledním požadavkem rozhodnout o způsobu provedení. To by bylo možné provést buď prostřednictvím osobních rozhovorů, nebo prostřednictvím internetových hovorů. S ohledem na velký výběr způsobů komunikace (Zoom, Google, Microsoft Teams) to znamenalo, že chytrou možností bylo provádět internetové hovory. Výběr zaměstnanců k účasti na pohovorech byl proveden pomocí webových stránek společností v sekci zaměstnanců, vyhledávače LinkedIn a volání na sekretářku kanceláře. Kvůli nedostatku času bude porovnáno jen několik společností, protože tato část praktické části se ukázala jako nejobtížnější.

4.10.2 Vypracování témat a otázek pro rozhovory

Rozhovory se uskutečnily v prosinci a lednu roku 2022/2023.

Polostrukturovaná povaha rozhovoru znamená, že vytvoření seznamu přesných otázek pro proces pohovoru není povinné. Seznam témat, která mají být pokryta, bude obsahovat dostatek informací k povzbuzení výzkumného pracovníka k položení konkrétních otázek a / nebo k zajištění pokrytí určitých aspektů v procesu rozhovoru. Přestože to není požadavek, očekávalo se, že seznam otázek poskytne větší flexibilitu při pohovorech. Pokud by rozhovory proběhly dobře, mohly by být použity jako připomenutí témat, která je třeba projednat, nebo alternativně by otázky mohly být v případě potřeby použity doslovně.

Bylo důležité, aby rozhovory netrvaly příliš dlouho, protože by odrazovaly lidi od lovu účastnit se a také by zabraly nadměrné množství času na vyplnění přiměřeného počtu dotazníků. Očekávalo se, že rozhovory trvající 15-20 minut dosáhnou rozumného kompromisu mezi shromažďováním dostatečného množství užitečných informací a zároveň nebudou příliš dlouhé na to, aby bránily účasti.

Níže uvedená témata byla považována za pokrývající poměrně širokou škálu témat, která by pomohla získat informace od zaměstnanců tazatelských společností o různých aspektech CSR ve společnosti a v tomto odvětví. Témata jsou následující:

1. Pochopení CSR:

- Co to je CSR
- Jsou dotazovaní informováni o důležitosti CSR ve stavebnictví?

Tyto informace pomohly určit povědomí o CSR mezi zaměstnanci dotazované společnosti a relevanci tématu pro toto odvětví.

2. Řízení CSR:

- Organizace a struktury nebo jejich úplná absence. Jaké aktivity z dotazníku jsou pro společnost nejdůležitější.

3. Překážky a výzvy spojené s rozvojem CSR

PODNIK A

Podnik A byl založen v roce 1994 a působí na trhu téměř 29 let a v současnosti zaměstnává cca 150 zaměstnanců, sídlí v kraji Ostrava. Hlavním předmětem činnosti jsou občanské, bytové, průmyslové i historické stavby. V rámci těchto činností plní podnik roli hlavního dodavatele.

Pochopení CSR

Mluvčí podniku A vyjádřil důvěru v definici pojmu CSR. Jak se očekávalo, neposkytl přesnou definici "podle učebnice", byl však schopen zachytit jeden z hlavních aspektů CSR, které byly v této práci definovány, jmenovitě envairomentální. Řekl také, že CSR souvisí s "dopady podnikání" na životní prostředí, včetně jejich zákazníků (nezmínil se o jiných stakeholderech). K otázce důležitosti implementace a rozvoje CSR mluvčí reagoval kladně, nicméně konstatoval, že úroveň rozvinuté CSR, kterou chtějí "zelená" hnutí v takových dobách dosáhnout, bude velmi obtížná. Vzhledem k rozsáhlému zvyšování cen prakticky všeho, nedostatku pracovníků ze zahraničí, začnou společnosti v krátkodobém horizontu zůstat nad vodou, nikoli o životním prostředí.

Podnik A tedy ukázal mírné znalosti CSR, více a častěji odkazoval na svůj envairomentální aspekt a spojoval pojem s něčím ekologickým, nic víc.

Řízení CSR

Mluvčí uznal, že dobrým nápadem pro začátek by bylo zlepšit povědomí CSR a komunikaci mezi zaměstnanci. To by mohlo zahrnovat i minimální úsilí, jako je třídění odpadu v kancelářích společnosti, každoroční shromažďování nepotřebných věcí zaměstnanců společnosti a jejich následné zpracování. Následné kroky by mohly zahrnovat komplexnější aktivity. Navzdory podobným výrokům zástupce společnosti ukončil myšlenku, že se to všechno děje - pouze ne na formální, dobrovolné úrovni

To mě vedlo k otázce, zda jsou zástupci společnosti známí existencí norem, jako je GRI, které by mohly být použity jako šablona, zda se pokusili podniknout kroky k vytvoření svých norem zaměřených na rozvoj CSR.

Odpověď vyšla takto; s odkazem na můj dotazník mluvčí poznamenal, že efektivní řízení rizik, boj proti korupci a bezpečnostní pravidla jsou součástí CSR, o čemž předtím nevěděl (trochu se odchýlil od odpovědi). Vyšlo to tak, že společnost podle něj byla mnohem "společensky odpovědnější", než předpokládal dříve. Na otázku organizace CSR odpověděl negativně; o vytvoření zvláštního oddělení nebo zaměstnance, který by se zabýval CSR, se nikdy nemluvalo. Podle jeho názoru, pokud začnete implementovat CSR, pak stojí za to delegovat jedno / dvě ze stávajících oddělení, protože v této oblasti neexistují skutečně "pragmatictí", "praktičtí" odborníci.

Otázka důležitosti některého z konkrétních aspektů CSR zástupce zůstal otevřenější než uzavřený. Vysvětlil to tím, že priority a zaměření se mění podle toho, jak "dobře" společnost nyní "žije". V nejlepším případě by bylo upřednostněno začít se sociálním aspektem, konkrétně najímáním zahraničních pracovníků (zde se zasmál) a zlepšováním

podmínek pro zaměstnance. Rovnost mužů a žen nebere jako problém, říká, že vidí stále více žen na pozicích předních inženýrů (nejen ve své společnosti). V otázkách boje proti korupci mluvčí vtipně pokrčil rameny a řekl, že ona (korupce) je tu ještě velmi dlouho a rozhodně nikam v dohledné době neodejde.

Podnik A tak vyjádřil nadšení směrem k iniciativám směřujícím k sociálnímu a environmentálnímu aspektu. Iniciativy environmentálního aspektu "odložil na později".

Překážky a výzvy

Na otázku, co je největší překážkou pro následný rozvoj CSR, mluvčí odpověděl okamžitě - "nedostatek vlastních finančních zdrojů". S odkazem na můj dotazník připustil, že odpověděl jiným způsobem výběrem možnosti "nedostatek jasných standardů a norem", což vysvětluje tím, že v závislosti na stávajících normách a standardech bylo možné upravit a spravovat své zdroje s ohledem na povinnost CSR. To znamená, že nejprve existují normy a standardy, které by měly být zodpovězeny, a poté budou následovat akce. Znovu zmínil nedostatek komunikace mezi pracovníky o tom, co je CSR v zásadě, a dobrovolně se negativně vyjádřil k "nedostatečné iniciativě řízení", když řekl, že v takové době musí management myslet na zaměstnance a na jejich stabilní existenci jako první.

Podnik A se tak i přes prvotní odpověď v dotazníku domnívá, že nedostatek financí je hlavní bariérou k naplnění CSR a jejímu rozvoji.

PODNIK B

Podnik B je součástí holdingu a byl založen v roce 1990, zaměstnává cca 450 zaměstnanců, sídlí v kraji Olomouc. Hlavním předmětem činnosti jsou pozemní stavitelství, u některých stavebních projektů jsou i jejich přímými developery a investory.

Pochopení CSR

Podnik B (zástupce, se kterým jsem hovořil) poskytl podobnou, ale rozšířenou definici CSR. Kromě environmentálního aspektu zmínil i sociální. Stejně jako podnik A řekl, že CSR je o "důsledcích podnikových operací na jeho okolí".

"Dopad podnikání" se zdá být obecným uznáním, že zatímco přesná povaha dopadu nemusí být poskytnuta, bylo pochopení, že myšlenkou CSR bylo identifikovat

potenciál, rozsah a zmírnit jakékoli negativní dopady, které by podnik mohl mít. Mluvčí také popsal CSR jako pokrývající celou řadu témat, jako je udržitelnost, etika a využití energie. I když tyto příklady nepokrývaly celou škálu témat pod hlavičkou CSR, naznačuje to, že zaměstnanec společnosti má určité porozumění tématu.

Zástupce podniku B má ve srovnání s podnikem A širší znalosti v oblasti CSR.

Řízení CSR

Před rozhovorem s danou společností jsem navštívil jejich webové stránky. Vzhledem k tomu, že společnost je "velká", očekával jsem, že na jejich webových stránkách bude také prostor pro oddělení CSR. Takže to bylo, co jsem později slyšel na rozhovoru. Zástupce společnosti uspořádal mini-prezentaci, kde vysvětlil, že se společnost snaží udržovat dlouhodobá partnerství se svými zákazníky, pomáhá zejména v oblasti kultury, sportu a podporují projekty a organizace, které se zasazují zejména o pomoc lidem v tíživých životních situacích. Společnost je ve spolupráci s nadací, které pomáhá nemocným s krevními a nádorovými onemocněními, přispívají občanskému sdružení, nestátní neziskové organizaci která podporuje lidi s mentálním postižením. Společnost je také partnery charitativních nadací.

Mluvčí odpověděl negativně na otázku jakéhokoli speciálně organizovaného oddělení pro CSR a řekl, že to obvykle dělá marketingové oddělení a jejich management, a skončil tím, že k vytvoření speciálního oddělení potřebuje více lidí, ale v jejich případě vše funguje dobře.

Mluvčí zopakoval slova společnosti na svých webových stránkách a řekl, že vztahy s jejich stávajícími partnery CSR budovali a rozvíjeli velmi dlouho, jsou na to hrdí. S odkazem na můj dotazník uvedl, že "sociální " aspekt je prozatím nejdůležitější. Pomáhá budovat image společnosti což má následně pozitivní dopad. Stejně jako mluvčí podniku a nevěděl, že ekonomický aspekt CSR, který zahrnuje stále stejné řízení rizik a politiku boje proti korupci, je součástí CSR. Co se týče environmentálního aspektu, tak mluvčí řekl, že o vývoji v tomto ohledu se již dlouho mluví, ale nemůže mi nic říct, protože se směje, že je to tajemství firmy.

Stejně jako podnik A, podnik B nemá speciální organizovanou strukturu pro CSR, ale aktivně podniká kroky k jeho rozvoji, a to sociální aspekt.

Překážky a výzvy

Mluvčí souhlasil s výsledkem průzkumu, že hlavní překážkou ve vývoji CSR je nedostatek jasných standardů a norem. I přes rozvinutou cestu jedním směrem, nedostatek definovaného orientačního bodu staví složitost do cesty rychlejšímu rozvoji

CSR. Přizpůsobení norem a standardů GRI bude také nějakou dobu trvat, alespoň k překladu šablony a její aktualizaci (ta vyšla v roce 2014). Pokud jde o nedostatečnou iniciativu managementu - přiznávám, že zde bylo pro mě trochu obtížné porozumět zástupci společnosti kvůli mým omezeným jazykovým znalostem (dotazovaný mluvil velmi rychle kvůli nedostatku času). Nakonec jsem pochopil jen to, že na ramenou řízení opravdu není snadný úkol.

Na rozdíl od podniku A společnost B zpočátku souhlasila s možností "nedostatečných jasných standardů a norem.

4.11 Porovnání podniků

Bylo provedeno vyhledávání společností poskytujících zprávy CSR nebo alespoň obecné informace o jejich činnostech. Vyhledávání se provádí pomocí poskytnuté datové základny a vyhledávače Google. Informace jsou poskytovány na webových stránkách společností. Srovnání se provádí na základě tří dříve diskutovaných aspektů. Byly učiněny pokusy najít webové stránky společností střední/malé / mikro velikosti, nicméně všechny podobné weby se ukázaly jako velmi zastaralé, nebo neměly stránku věnovanou CSR vůbec. Pro srovnání bylo vybráno několik velkých společností působících na trhu ČR [54][55][56].

Výsledky získané z pohledu těchto společností vypadají takto (tabulka 4):

Všechny tři společnosti pokrývají všechny tři aspekty CSR - ekonomické, environmentální a sociální. Z ekonomického hlediska je možné vidět, jaké mají společnosti přístupy k boji proti korupci:

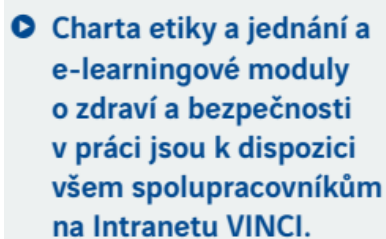
- VINCI construction má svůj vlastní „kodex jednání proti korupci”
- Metrostav je držitelem certifikátu ISO 37001: 2016 (Anti-Bribery Management Systems. Explicitní dokumenty nebyly nalezeny na jejich webových stránkách)
- Strabag, stejně jako VINCI, vyvinul svůj vlastní systém - Ethics Business Compliance.

Situace dobrá a z pohledu politiky vztahů s jinými společnostmi. Metrostav a Strabag zavedli kodexy, VINCI construction se spoléhá na chartu vztahů se subdodavateli ČSN EN ISO 9001.

Srovnání velkých stavebních firem na trhu ČR			Společnost		
			VINCI construction	Metrostav	STRABAG
Aspekty	Ekonomický	Korupce	Kodex jednání proti korupci VINCI	Certifikát ISO 37001: 2016 (Anti-Bribery Management Systems)	Systém dodržování zásad Ethics Business Compliance
		Politika vztahů s jinými společnostmi	Charta vztahů se subdodavateli ČSN EN ISO 9001	Politika Compliance Etický kodex Skupiny Metrostav	Dodavatelský kodex
	Enviromentální	-	ISO 14001 (ESG audit - Environmental, social and governance)	Politika ISM (včetně EMS) Certifikát EMAS	Plan: klimaticky neutrální do roku 2040
	Sociální	Bezpečnost	MS Word soubor: - Požadavky BOZP, PO, OŽP - 12 pravidel BOZP - ČSN ISO 45001	Politika BOZP (ISO 45001) Certifikát "Bezpečnostní způsobilost"	OHSAS 18001 / ISO 45001.
		Etika	VINCI Průvodce lidských práv Charity etiky a jednání VINCI	Etický kodex Skupiny Metrostav	Systém dodržování zásad Ethics Business Compliance
		Aktivity vůči veřejnosti	dobročinné sbírky „Dobrý soused“	Projekty: Daruj krev, cyklo maraton, senior klub, zruční učni	-

Tabulka 4 - Srovnání velkých stavebních firem na trhu ČR

Během průzkumu dokumentů VINCI construction jsem také upozornil na poznámky provedené v dokumentu [57]:

Charta etiky a jednání a e-learningové moduly o zdraví a bezpečnosti v práci jsou k dispozici všem spolupracovníkům na Intranetu VINCI.

Obrázek 6 – Poznámka v dokumentu VINCI

Z této poznámky je zřejmé, že VINCI Construction má svůj vlastní intranet, který má své vlastní kurzy o jednotlivých aspektech CSR (v tomto případě je to zdraví a bezpečnost pracovníků, etika společnosti jsou body sociálního aspektu).

Dalším bodem, který tyto společnosti spojuje, není příliš mnoho informací z hlediska environmentálního aspektu. VINCI a Metrostav, jak jsem pochopil ze stránek jejich stránek, používají ISM (jmenovitě EMS 14001). VINCI také hostí ESG Audit, což ukazuje jejich otevřenost vůči kontrolám jejich akcí. Na stránkách STRABAG jsem nenašel nic jiného než jejich plán do roku 2040.

Jak se očekávalo, stavební podniky vykonávají náležitou péči o bezpečnost pracovníků:

- Všechny společnosti bez výjimky používají ČSN ISO 45001. VINCI construction jde o krok dále zavedením tzv. “12 pravidel” (souhrn důležitých informací)
- VINCI má také více veřejných dokumentů týkajících se firemní etiky
- Činnosti a akce zaměřené na společnost (obyvatelstvo města/okresu) jsou obvykle charakteristickým znakem CSR aktivit na web stránkách stavebních společností. Takové stránky měla téměř každá společnost, jestli na jejímž webu bylo oddělení CSR. Pokud se VINCI construction a Metrostav nelišily od ostatních, nenašel jsem žádné stránky na webce STRABAG.

Vynecháním podrobností s obtížemi při hledání některých položek souvisejících s CSR lze konstatovat, že “velké“ podniky se snaží být se zúčastněnými stranami co nejotevřenější. Dokumenty společnosti, jejich certifikace a portfolio, které je založeno na těchto samotných pravidlech, jsou veřejně dostupné, což by nakonec mělo zvýšit důvěru a důvěru v běžné občany i pracovníky těchto společností, zákazníky, partnery a další zúčastněné strany.

4.12 Vyhodnocení

Na základě dat a informací získaných výše popsáním způsobem byly vyhodnoceny výzkumné otázky.

4.12.1 VO č. 1 - Jaká je celková situace CSR ve stavebních firmách v ČR?

Na základě výsledků dotazníku zasláného společnostem ve stavebnictví lze pozorovat, že více než polovina společností neimplementovala standardy CSR. Z 97 společností, které se průzkumu zúčastnily, 34 společností odpovědělo, že zveřejňují zprávy o CSR (jinými metrikami - 35% dotázaných). Více než polovina společností vydávajících reporty o CSR neměla zvláštní personální zajištění pro řízení činností souvisejících s CSR. Pokud jde o výběr standardu/normy, 18 společností z 34 upřednostňovalo svá vlastní pravidla, zatímco zbývajících 16 upřednostňovalo normy GRI. Výsledky rozhovorů a srovnání velkých podniků jasně ukázaly, že společnosti z velké části vytvářejí své vlastní normy/aktivity/standardy ve vztahu k CSR a počítají v sobě širokou škálu pravidel a předpisů.

4.12.2 VO č. 2 - Jaká je situace zveřejnění reportů o CSR mezi stavebními firmami podle jejich velikosti?

Z výsledku průzkumu je patrné, že počet společností zveřejňujících reporty o CSR se zvětšoval, pokud byly samotné velikosti společností větší, ale je třeba poznamenat, že počet respondentů mezi velkými a středními podniky byl malý. Rozhovory byly vedeny se středně velkými a velkými společnostmi. Podnik A (střední velikost) neprovedl žádné standardy ani zjevná opatření týkající se CSR. Podnik B (velký podnik), stejně jako všechny podniky uvedené v sekci "srovnání", mají své vlastní webové stránky, kde zveřejňují dokumenty, stručné informace a odkazy, které pomáhají porozumět jejich zásadám CSR mnohem lépe.

4.12.3 VO č. 3 - Jaké činnosti dávají stavební společnosti největší pozornost v každém aspektu? (ekonomické, environmentální, sociální)

Z ekonomického hlediska se většina společností nejvíce zaměřila na politiku boje proti korupci a efektivní řízení rizik. Společnosti "malé" velikosti vynikají v boji proti korupci více než ostatní. Úspory energie a energetická účinnost oceli vzaly největší pozornost z aspektu environmentálního. Stejně jako v boji proti korupci věnují malé

společnosti pozornost energetické účinnosti a úsporám energie téměř ve všech průmyslových odvětvích stavebnictví. Bezpečnost pracovníků je prioritou většiny respondentů ze sociálního hlediska. Respondentské společnosti všech velikostí ze všech průmyslových odvětví vždy podnikají kroky ve vztahu k bezpečnosti pracovníků. Během rozhovoru zástupci podniků také potvrdili, že v jejich společnosti kladou velký důraz na protikorupční politiku. Z výsledků srovnání několika podniků v tabulce lze také pochopit, že společnosti mají v tomto ohledu speciálně zavedená pravidla / standardy. Sociální aspekt podniku B a dalších velkých podniků má ve srovnání své zvláštní postavení, jsou přijímány různé druhy účasti na akcích a aktivitách, organizace nadací a charitativních organizací. Environmental aspekt během rozhovoru a v sekci srovnání zůstává ve stínu; kromě plánu podniku STRABAG do roku 2040, ostatní podniky jen ukazují standard EMS.

4.12.4 VO č. 4 - Jaká překážka (jaké překážky) stojí před implementací / vývojem CSR a kdo je zodpovědný za implementaci CSR do společnosti?

Jak z průzkumu, tak z rozhovoru bylo potvrzeno, že nedostatek srozumitelných standardů byl hlavním důvodem, který společnostem bránil v prosazování aktivit v oblasti CSR. Dalšími dvěma problémy byly nedostatečné znalosti mezi pracovníky a iniciativa managementu. České firmy spojené s výstavbou považují především vyšší management za rozhodující sílu při vývoji CSR. Dále od sebe nedaleko "vládní" organizace a „zakazník“.

5 Závěr

V teoretické části jsem se pokusil definovat pojem CSR pomocí všech dostupných materiálů a prostředků, včetně angličtiny. Byly navrženy možné motivátory a hnací síly pro implementaci CSR nejprve v jiných průmyslových odvětvích a později ve stavebnictví. Byla nakreslena čára mezi udržitelným rozvojem a CSR: první je konečným cílem, druhý je prostředkem k jeho dosažení. Ačkoli větší počet odpovědí by poskytl přesvědčivější důkazy, dotazník z kapitoly 4 poskytl další důkazy na podporu mnoha prioritních témat. Bylo také zjištěno, že společnosti věnují velkou pozornost:

- **Boji proti korupci a efektivnímu řízení rizik** z ekonomického aspektu, zejména společnosti máleho rozsahu
- Společnosti dali přednost **úspory energie** z enviromentálního aspektu
- Společnosti se neustále zabývají **bezpečností pracovníků**.

Studie naznačuje, že tato 4 témata jsou tedy oblastmi CSR, kterým se společnosti snaží věnovat největší pozornost a také dosáhnout relativně dobrých výsledků v těchto oblastech. Tato kombinace by naznačovala, že tato témata mají pro toto odvětví skutečně vysokou prioritu.

Rozhovory se zaměstnanci stavebních společností poskytly některé zajímavé informace o tom, jak zaměstnanci v tomto odvětví vnímají svou organizaci a práci sektoru jako celku, a také o některých oblastech činnosti, kde by bylo možné dosáhnout zlepšení. Čtyři hlavní oblasti zájmu, které byly během rozhovoru zvýrazněny, jsou:

- Pochopení CSR, významnost
- Řízení CSR, priority
- Problémy a překážky

Ony poskytují vhled do některých problémů, kterým mohou společnosti působící ve stavebnictví. Ze dvou rozhovorů co jsem provedl, bylo jasné, že respondentské společnosti mají pozitivní postoj k CSR. Podnik B s mocí přijímá opatření sociálního aspektu na základě svých vlastních pravidel, podnik A zůstává v pohotovostním režimu bez výrazných aktivit v CSR. Z rozhovoru i dotazníku vyplývá, že obecně je nedostatek standardů CSR hlavní bariérou jeho rozvoje (i přes původně falešnou odpověď podniku A). Zástupci obou společností byli překvapeni, že řízení rizik a boj proti korupci jsou také součástí CSR.

Více než polovina společností v dotazníku uvedla, že spokojenost zákazníků se po přijetí opatření k rozvoji CSR trochu zlepšila. Méně než polovina společností hlásí malý nárůst krátkodobých zisků. Více než polovina společností uvádí, že míra štěstí zaměstnanců a úspory obecně mírně vzrostly. O něco více než polovina společností zaznamenala mírné zvýšení konkurenceschopnosti. Asi třetina společností zaznamenala velké změny v rovnosti mezi muži a ženami. Stejný podíl vykázal nárůst zdraví samotného podniku. Respondentské společnosti se rozhodly zvolit "vyšší management" jako osobu/skupinu, která nejvíce ovlivňuje implementaci CSR ve společnostech.

Integrace a rozvoj CSR je časově náročný proces, který vyžaduje nejen finanční náklady, ale také čas na jeho organizaci a strukturování. Z průzkumu a pokusů o nalezení alespoň něčeho mezi společnostmi malé a mikro velikosti je zřejmé, že CSR je také zátěží. Mým doporučením pro malé a mikropodnikové podniky by bylo vynaložit minimální úsilí: pokud management přidělí alespoň zdroje na vzdělávání svých zaměstnanců o důležitosti CSR, mohlo by to sloužit jako dobrý základ pro jeho další rozvoj. Zatím je CSR mezi stavebními firmami ČR spíše "výsadou" než něčím běžným.

Literatura

- [1] UKEssays. (November 2018). *No Universally Agreed Definition Of Corporate Social Responsibility Management*. [Online] 2018. [Citace: 2. srpen 2022.]. Dostupné z: [Retrieved from https://www.ukessays.com/essays/management/no-universally-agreed-definition-of-corporate-social-responsibility-management-essay.php?vref=1](https://www.ukessays.com/essays/management/no-universally-agreed-definition-of-corporate-social-responsibility-management-essay.php?vref=1)
- [2] LU, W., et al. *Corporate Social Responsibility Disclosures in International Construction Business: Trends and Prospects*. [Online] 2015. [Citace: 2. srpen 2022.]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/281807755_Corporate_Social_Responsibility_Disclosures_in_International_Construction_Business_Trends_and_Prospects
- [3] XIA, B., et al. *Conceptualizing the state of the art of corporate social responsibility (CSR) in the construction industry and its nexus to sustainable development*. [Online] 2018. [Citace: 2. srpen 2022.]. Dostupné z: <https://www.ukessays.com/essays/management/no-universally-agreed-definition-of-corporate-social-responsibility-management-essay.php>
- [4] HEYWARD, C. *The Growing Importance Of Social Responsibility In Business*. [Online] 2020. [Citace: 3. srpen 2022.]. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/forbesbusinesscouncil/2020/11/18/the-growing-importance-of-social-responsibility-in-business/?sh=1da8a3042283>
- [5] EVROPSKÁ KOMISE. *Corporate Social Responsibility (CSR)*. [Online], 2009. [Citace: 3. srpen 2022.]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_09_109
- [6] EVROPSKÁ KOMISE. *Dokument 52011DC0681*. [Online], 2011. [Citace: 3. Srpen 2022.]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52011DC0681>
- [7] MOON, J. *The Contribution of Corporate Social Responsibility to Sustainable Development*. [Online], 2007. [Citace: 4. srpen 2022]. Dostupné z: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/sd.346>
- [8] WINDSOR, D. *Corporate social responsibility: Three key approaches*. [Online], 2006. [Citace: 4. srpen 2022]. Dostupné z: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/j.1467-6486.2006.00584.x>
- [9] FORBES. *Ve stopách Twitteru. Meta plánuje rozsáhlé propouštění zaměstnanců*. [Online], 2022. [Citace 15. listopad 2022]. Dostupné z: <https://forbes.cz/ve-stopach-twitteru-meta-planuje-rozsahle-propousteni-zamestnancu/>

- [10] CRANE, A., MATTEN, D., et. al. *Business Ethics: Managing Corporate Citizenship and Sustainability in the Age of Globalization*. [Online], 2019. [Citace 5. Srpen 2022]. Dostupné z: https://books.google.de/books/about/Business_Ethics.html?id=fcSbDwAAQBAJ&redir_esc=y
- [11] LANTOS, P.G. *The boundaries of strategic corporate social responsibility*. [Online], 2001. [Citace 5. Srpen 2022]. Dostupné z: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/07363760110410281/full/html?src=recsys&fullSc=1&mbSc=1&fullSc=1&fullSc=1>
- [12] CARROLL, B. A. *The Pyramid of Corporate Social Responsibility: Toward the Moral Management of Organisational Stakeholders*. [Online], 1991. [Citace 5. srpen 2022]. Dostupné z: https://scholar.google.cz/scholar?q=CARROLL,+B.+A.,+1991.+%22The+Pyramid+of+Corporate+Social+Responsibility:+Toward+the+Moral+Management+of+Organisational+Stakeholders.%22&hl=en&as_sdt=0&as_vis=1&oi=scholart
- [13] CARROLL, B. A. a BUCHOLTZ, A. K. *Business and Society: Ethics and Stakeholder Management*”, 7th Edition. [Online], 2008. [Citace 6. Srpen 2022]. Dostupné z: https://nibmehub.com/opac-service/pdf/read/Business_and_Society_ethics_and_stakeholder_management-7th_edition.pdf
- [14] CARROLL, B. A. *Corporate Social Responsibility: Evolution of a Definitional Construct*. [Online], 1999. [Citace 8. srpen 2022]. Dostupné z: https://www.academia.edu/419517/Corporate_Social_Responsibility_Evolution_of_a_Definitional_Construct
- [15] KASHYAP, R., et al. *Corporate Social Responsibility: A Call For Multidisciplinary Inquiry*. [Online], 2004. [Citace 8. Srpen 2022]. Dostupné z: <https://www.clutejournals.com/index.php/JBER/article/view/2902>
- [16] LEE, M. *A review of the theories of corporate social responsibility: Its evolutionary path and the road ahead*. [Online], 2008. [Citace 9. srpen 2022]. Dostupné z: https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/j.1468-2370.2007.00226.x?saml_referrer
- [17] EPSTEIN, E. M. *The Corporate Social-Policy Process - Beyond Business Ethics, Corporate Social Responsibility, and Corporate Social Responsiveness*. [Online], 1987. [Citace 9. srpen 2022]. Dostupné z: <https://www.sci-hub.se/10.2307/41165254>

- [18] JONES, T. M. *Corporate Social Responsibility Revisited, Redefined*. [Online], 1980. [Citace 8. Srpen 2022]. Dostupné z: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.2307/41164877>
- [19] SMARTSIMPLE. *A Brief History of CSR*. [Online], 2019. [Citace 9. srpen 2022]. Dostupné z: <https://www.smartsimple.com/blog/2019/3/29/a-brief-history-of-csr>
- [20] ADAMS, C. *A commentary on: corporate social responsibility reporting and reputation risk management*. [Online], 2008. [Citace 9. srpen 2022]. Dostupné z: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/09513570810863950/full/html>
- [21] FREEMAN, E., REED, DI. *Stockholders and Stakeholders: A New Perspective on Corporate Governance*. [Online], 1983. [Citace 9. srpen 2022]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/238325277_Stockholders_and_Stakeholders_A_New_Perspective_on_Corporate_Governance
- [22] FREEMAN, E. *The Stakeholder Approach Revisited*. [Online], 2004. [Citace 9. srpen 2022]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/228946075_The_Stakeholder_Approach_Revisited
- [23] ETHICAL CONSUMER. *History of successful boycotts*. [Online], 2022. [Citace 15. srpen 2022]. Dostupné z: <https://www.ethicalconsumer.org/ethicalcampaigns/boycotts/history-successful-boycotts>
- [24] KPMG. *CSR REPORTING*. [Online], 2020. [Citace 15. srpen 2022]. Dostupné z: <https://home.kpmg/xx/en/home/insights/2020/11/the-time-has-come-survey-of-sustainability-reporting.html>
- [25] VISSER, W. *CSR Drivers: The Forces Shaping Corporate Sustainability and Responsibility*. [Online], 2008. [Citace 15. srpen 2022]. Dostupné z: https://www.waynevisser.com/wp-content/uploads/2012/04/inspiration_csr_drivers_wvisser.pdf
- [26] BERTELS, S. a PELOZA, J. *Running just to stand still? Managing CSR Reputation in an Era of Ratcheting Expectations*. [Online], 2008. [Citace 15. srpen 2022]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/255606946_Running_Just_to_Stand_Still_Managing_CSR_Reputation_in_an_Era_of_Ratcheting_Expectations
- [27] BARNETT, M. *Finding a working balance between competitive and communal strategies*. [Online], 2008. [Citace 15. srpen 2022]. Dostupné z:

https://www.researchgate.net/publication/4993066_Finding_a_Working_Balance_Between_Competitive_and_Communal_Strategies

[28] BRUNDTLAND COMMISSION. *Our Common Future*. [Online], 1987. [Citace 17. srpen 2022]. Dostupné z:

<https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/5987our-common-future.pdf>

[29] Informační servis společnosti ALBERT ČR. *Společenská Odpovědnost*. [Online], 2022. [Citace 17. srpen 2022]. Dostupné z: <https://www.albert.cz/o-nas/spolecenska-odpovednost>

[30] SCHMIDHEINY, S. a F.J.L. ZORRAQUIN. *Financing Change The Financial Community, Eco-efficiency, and Sustainable Development*. The MIT Press, 1998. [Citace 19 srpen 2022]. ISBN 9780262692076.

[31] THE EQUATOR PRINCIPLES. <http://www.equator-principles.com>

[32] SCHOLTENS, B. *Corporate social Responsibility in the International banking Industry*. [Online], 2008. [Citace 21. srpen 2022]. Dostupné z: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10551-008-9841-x>

[33] ČSOB: SPOLEČENSKÁ ODPOVĚDNOST.

<https://www.csob.cz/portal/csob/spolecenska-odpovednost>

[34] GREENBERG, J. a KNIGHT. G. *Framing sweatshops: Nike, global production, and the American news media*. [Online], 2004. [Citace 21. srpen 2022]. Dostupné z: <https://dokumen.tips/documents/framing-sweatshops-nike-global-production-and-the-american-news-media.html?page=2>

[35] BARTLEY, T. *Corporate accountability and the privatization of labor standards: struggles over codes of conduct in the Apparel Industry*. [Online], 2005. [Citace 21. srpen 2022]. Dostupné z:

https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=en&user=gVaJhHkAAAAJ&citation_for_view=gVaJhHkAAAAJ:2osOgNQ5qMEC

[36] A2LARM. *Bojkot Amazonu během Black Friday slev má ukázat, že firma představuje globální hrozbu*. [Online], 2020. [Citace 21. srpen 2022]. Dostupné z: <https://a2larm.cz/2020/11/bojkot-amazonu-behem-black-friday-slev-ma-ukazat-ze-firma-predstavuje-globalni-hrozbu/>

[37] JENKINS, H. a YAKOVLEVA N. *Corporate social responsibility in the mining industry: Exploring trends in social and environmental disclosure*. [Online], 2006. [Citace 23. srpen. 2022]. Dostupné z:

https://www.researchgate.net/publication/223730765_Corporate_Social_Responsibility

_in_the_Mining_Industry_Exploring_Trends_in_Social_and_Environmental_Disclosure

[38] WARHURST, A., MITCHEL, P. *Corporate social responsibility and the case of the Summitville mine.* [Online], 2004. [Citace 23. srpen. 2022]. Dostupné z:

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0301420700000192?via%3Dihub>

[39] UNITED NATIONS GLOBAL COMPACT. *Corporate Sustainability in The World Economy.* [Online], 2014. [Citace 25. srpen 2022]. Dostupné z:

https://d306pr3pise04h.cloudfront.net/docs/news_events%2F8.1%2FGC_brochure_FIN_AL.pdf

[40] UNGC. *Communication on Progress.* [Online], 2023. Dostupné z:

<https://www.unglobalcompact.org/participation/report/cop>

[41] GRI. *About GRI.* [Online], 2014. Dostupné z:

<https://www.globalreporting.org/about-gri/>

[42] EVROPSKÁ KOMISE. *Spravedlivé a udržitelné hospodářství: Komise stanoví pravidla pro podniky, pokud jde o dodržování lidských práv a ochranu životního prostředí v rámci globálních hodnotových řetězců.* [Online], 2022. [Citace 25. srpen 2022]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_22_1145

[43] EUROPEAN TRADE UNION CONFEDERATION. *Kritika Evropské Komisí.*

[Online], 2022. [Citace 25. srpen 2022]. Dostupné z:

<https://www.etuc.org/en/pressrelease/commission-delivers-bare-minimum-corporate-sustainability-due-diligence>

[44] Bc. Martin Daniel. *Dopady krize způsobené covid-19 na činnost stavebního podniku.* Brno, 2021. 93 s., 9 s. příl. Diplomová práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta stavební, Ústav stavební ekonomiky a řízení. Vedoucí práce doc. Ing. Tomáš Hanák, Ph.D. [Online]. [Citace 26 srpen 2022].

Dostupné z:

https://www.vut.cz/www_base/zav_prace_soubor_verejne.php?file_id=235657

[45] RAMEEZDEEN, R. *IMAGE OF THE CONSTRUCTION INDUSTRY.* [Online], 2007. [Citace 26. Srpen 2022]. Dostupné z:

<https://www.irbnet.de/daten/iconda/CIB6126.pdf>

[46] MpaO. *Návrh revize nařízení (EU) č. 305/2011, o stavebních výrobcích (CPR).*

[Online], 2022. [Citace 28. Srpen 2022]. Dostupné z:

<https://www.mpo.cz/cz/stavebnictvi-a-suroviny/stavebni-vyrobky/navrh-revize-narizeni-eu-c--305-2011--o-stavebnich-vyrobcich-cpr--->

[267755/#:~:text=2022%20Evropsk%C3%A1%20komise%20p%C5%99edstavila%20n%C3%A1vrh,v%C3%BDrobn%C5%AF%20na%20jednotn%C3%BD%20trh%20EU.](#)

[47] WORLDGBC.ORG. *World Green Building Council: O nas.* [Online], 2022.

[Citace 28. Srpen 2022] Dostupné z: <https://www.worldgbc.org/our-mission>

[48] CEEC RESEARCH, 2022. *Většina stavebních společností se nevěnuje zelenému stavebnictví.* Dostupné z: <https://ceec.eu/media/?rok=2022>

[49] GRI. *GRI G4 Construction and Real Estate Sector Disclosures.* [Online], 2014.

[Citace 30. Srpen 2022]. Dostupné z:

<https://www.globalreporting.org/search/?query=Construction+and+Real+Estate>

[50] EITI. *About EITI.* [Online] Dostupné z: [Extractive Industries Transparency Initiative | EITI](#)

[51] BRYMAN, A. *Social research method, 4th. Edn.* [Online], 2006. [Citace 15. Září 2022]. Dostupné z:

https://dl1.cuni.cz/pluginfile.php/781044/mod_folder/content/0/Bryman.pdf?forcedownload=1

[52] SHIHA, T., X. FAN. *Comparing response rates in e-mail and paper surveys: A meta-analysis.* [Online], 2014. [Citace 16. Září 2022]. Dostupné z:

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1747938X08000055?via%3Dihub>

[53] MERTON, R. K., FISKE, M., et al. *The focused Interview: A Manual of problems and Procedures.* [Online], 1990. [Citace 16. Prosinec 2022]. Dostupné z:

[https://books.google.de/books?hl=en&lr=&id=yLHwCMetDnC&oi=fnd&pg=PR9&dq=Merton,+R.+K.,+M.+Fiske,+et+al.+\(1990\).+The+focused+Interview:+A+Manual+of+problems+and+procedures&ots=fY2uMAhIOx&sig=_jKBTtWfgM2n4W7Rk7jd31QQgzo-v=onepage&q&f=false](https://books.google.de/books?hl=en&lr=&id=yLHwCMetDnC&oi=fnd&pg=PR9&dq=Merton,+R.+K.,+M.+Fiske,+et+al.+(1990).+The+focused+Interview:+A+Manual+of+problems+and+procedures&ots=fY2uMAhIOx&sig=_jKBTtWfgM2n4W7Rk7jd31QQgzo-v=onepage&q&f=false)

[54] VINCI Construction. [Online]. Dostupné z: <https://www.vinci-construction.cz/udrzitelnost>

[55] STRABAG – *Code of Conduct.* [Online]. Dostupné z:

[https://www.strabag.cz/databases/internet/_public/files30.nsf/SearchView/B0C60F09EFBEA6C1C125860D0044B358/\\$File/Code%20of%20Conduct.pdf](https://www.strabag.cz/databases/internet/_public/files30.nsf/SearchView/B0C60F09EFBEA6C1C125860D0044B358/$File/Code%20of%20Conduct.pdf)

[56] Metrostav. [Online]. Dostupné z: <https://www.metrostav.cz/cs/udrzitelny-rozvoj>

[57] VINCI. *KODEX JEDNÁNÍ PROTI KORUPCI.* [Online], 2017. Dostupné z:

https://www.prumstav.cz/wp-content/uploads/2018/06/VINCI_Kodex-jedn%C3%A1n%C3%AD-proti-korupci_cz.pdf

Seznam zkratek

BOZP	Bezpečnost a Ochrana Zdraví Při Práci
CSR	Corporate Social Responsibility
CSRESS	Construction and Real Estate Sector Supplement
EITI	Extractive Industries Transparency Initiative,
ETUC	European Trade Union Confederation
EU	Evropská Unie
GRI	Global Reporting Initiative
IFC	International Finance Corporation
UNGC	The United Nations Global Compact
WCED	The World Commission on Environment and Development
WBCSD	The World Business Council for Sustainable Development
WGBC	World Green Building Council

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Čtyřdílný model společenské odpovědnosti. Upraveno z Carroll (1991, str 4).....	14
Obrázek 2- Státy s úrovní hlášení (reportingu) o CSR jsou nižší než světový průměr (méně než 77%) Upraveno z KPMG CSR Reporting (2020) [24].	20
Obrázek 3 - Výsledky průzkumu připraveného CEEC Research (2022)[48]	31
Obrázek 4 - Struktura dotazníku dle průzkumu.....	41
Obrázek 5 - příklad "špinavých" dat získaných během průzkumu.....	43
Obrázek 6 – Poznamka v dokumentu VINCI.....	63

Seznam grafů

Graf 1 - Podíl každé společnosti podle kategorie odvětví	43
Graf 2 - Podíl každé společnosti podle velikosti	43
Graf 3 - Podíl společností zveřejňujících reporty o CSR	44
Graf 4 - Podíl společností zveřejňujících reporty o CSR podle velikosti.....	45
Graf 5 - Podíl společností zveřejňujících reporty o CSR podle odvětví podniku	46
Graf 6 - Podíl společností které nemají na starosti CSR skupinu/osobu	47
Graf 7 – Kroky k naplnění CSR aktivit podle ekonomického aspektu.....	48
Graf 8 – Politika prevence korupce podle odvětví i velikosti podniku	49
Graf 9 – Kroky k naplnění CSR aktivit podle enviromentálního aspektu	49
Graf 10 – Energetická efektivita a úspory energie podle odvětví i velikosti podniku ...	50
Graf 11 – Kroky k naplnění CSR aktivit podle sociálního aspektu.....	51
Graf 12 – Bezpečnost zaměstnanců podle oblasti jednaní i velikosti podniku	51
Graf 13 – Překážky rozvoje CSR	52
Graf 14 – Strany ovlivňující CSR.....	52
Graf 15 – Účinky po přijetí opatření souvisejících s rozvojem CSR	53

Seznam tabulek

Tabulka 1- CSR motivatory Vissera z aspektu národností. Upraveno z Visser, W. (2008)	20
Tabulka 2 - CSR motivatory Vissera z aspektu mezinárodností. Upraveno z Visser, W. (2008).....	21
Tabulka 3 - Příklady aktivit v CSR přijatých / realizovaných stavebními firmami (vlátní).....	33
Tabulka 4 - Srovnání velkých stavebních firem na trhu ČR	62

Společenská Odpovědnost Firem (CSR) ve Stavebnictví 2022

Cílem tohoto dotazníku je mapovat současnou situaci s rozvojem CSR v českých firmách ve stavebnictví.

Vaše osobní údaje nejsou ohroženy - dotazník je anonymní a vaše společnost nebude označována jménem.

* Required

ÚVOD

CSR je proces samoregulace, kdy se organizace snaží měřit a zlepšit jeho výkonnost související se **sociálním, environmentálním a ekonomickým** očekáváními kladená na něj veřejností.

1. K jaké průmyslově klasifikaci vaše společnost podléhá? *

Mark only one oval.

- Pozemní stavby
- Dopravní a podzemní stavby
- Vodohospodářské stavby
- Speciální stavby
- Projekční kancelář
- Stavební materialy
- Jiné

2. Jaká je velikost vašeho podniku? *

Mark only one oval.

- Velký podnik (> 250 zaměstnanců)
- Střední (< 250 zaměstnanců)
- Malý (< 50 zaměstnanců)
- Mikro (<10 zaměstnanců)

CSR: Základní Informace

3. Publikuje-li vaše společnost reporting o CSR? *

Mark only one oval.

- Ne *Skip to question 11*
- Ano, v souladu s normami GRI *Skip to question 12*
- Ano, v souladu s jinými obecně uznávanými normami *Skip to question 13*

CSR Management

Organizace řízení CSR ve vaší společnosti

4. Existuje ve vaší společnosti skupina/osoba, která se pravidelně zabývá otázkami souvisejícími s rozvojem CSR?

Mark only one oval.

- Ne
- Ano, máme zvláštní skupinu/síť vytvořenou kolem této otázky
- Ano, máme speciální funkci (jedna osoba) věnovanou tomuto tématu

5. Název této skupiny/oddělení?*

*V případě kladné odpovědi na výše uvedenou otázku

6. Pořádáte povinné školení pro prohloubení porozumění CSR?

Mark only one oval.

- Ne
- Ano
- Ano, ale školení je dobrovolné

Přijata opatření CSR a jejich důsledky

7. Ekonomická kategorie:

Jak často vaše společnost podniká kroky k naplnění níže uvedených aktivit?

Mark only one oval per row.

	Nikdy	Vzácně	Někdy	Často	Vždy
Konzultace se zainteresovanými stranami komunity o obchodních rozhodnutích	☐	☐	☐	☐	☐
Školení pro zaměstnance aby zlepšit jejich chápání CSR	☐	☐	☐	☐	☐
Vyšší dostupnost pracovišť	☐	☐	☐	☐	☐
Politika prevence korupce	☐	☐	☐	☐	☐
Efektivní řízení rizik	☐	☐	☐	☐	☐

8. Enviromentální kategorie:

Jak často vaše společnost podniká kroky k naplnění níže uvedených aktivit?

Mark only one oval per row.

	Nikdy	Vzácně	Někdy	Často	Vždy
Řízení biodiverzity	☐	☐	☐	☐	☐
Monitorování emisí / odpadních vod	☐	☐	☐	☐	☐
Iniciativy pro minimalizaci odpadů a recyklaci	☐	☐	☐	☐	☐
Iniciativy v oblasti ekologického využívání energie	☐	☐	☐	☐	☐
Energetická efektivita a úspory energie	☐	☐	☐	☐	☐

9. Socialní kategorie:

Jak často vaše společnost podniká kroky k naplnění níže uvedených aktivit?

Mark only one oval per row.

	Nikdy	Vzácně	Někdy	Často	Vždy
Politika rozmanitosti a rovnosti	☐	☐	☐	☐	☐
Dobré pracovní prostředí (fyzické a psychosociální)	☐	☐	☐	☐	☐
Spravedlivá mzda bez ohledu na pohlaví / rasu / etnicitu	☐	☐	☐	☐	☐
Bezpečnost zaměstnanců	☐	☐	☐	☐	☐
Zaměstnávání zahraničních pracovníků	☐	☐	☐	☐	☐

10. Do jaké míry je možno přičíst níže uvedené výsledky v případě aktivního dodržování CSR ve vaší společnosti?

Mark only one oval per row.

	Ani trochu	Trochu	Mírně	Velice
Zvýšená konkurenční výhoda	☐	☐	☐	☐
Vylepšený firemní image, reputace	☐	☐	☐	☐
Zvýšený krátkodobý zisk	☐	☐	☐	☐
Zvýšený dlouhodobý zisk	☐	☐	☐	☐
Úspora	☐	☐	☐	☐
Zvýšená produktivita	☐	☐	☐	☐
Lepší spokojenost zákazníků	☐	☐	☐	☐
Šťastnější zaměstnanci	☐	☐	☐	☐
Snížená fluktuace zaměstnanců	☐	☐	☐	☐
Zlepšení zdraví zaměstnanců	☐	☐	☐	☐
Zlepšení rovnosti žen a mužů	☐	☐	☐	☐
Zdravější společnost	☐	☐	☐	☐

Skip to question 14

Důvody pro nedostatek implementace / vývoj CSR

14. Co podle vás brání implementaci/rozvoji CSR praktik ve vaší společnosti nejvíce? *

Mark only one oval.

- Nedostatek jasných standardů o CSR
- Nedostatek odborných poradců v oblasti CSR
- Nedostatek finanční podpory vlády
- Nedostatek vlastních finančních zdrojů
- Nedostatečná iniciativa řízení
- Nedostatečná spolupráce mezi podniky/organizacemi
- Nedostatek znalostí mezi zaměstnanci

15. Která ze zúčastněných stran podle vás ovlivňuje implementaci/rozvoji CSR ve vaší společnosti nejvíce?

Mark only one oval.

- Zaměstnanci
- Vyšší management
- Odborář
- Dodavatel
- Zákazník
- Konkurent
- Finanční instituce
- Vládní organizace
- Noviny a média

11. Uvedte možná jeden nebo dva důvody, proč se vaše společnost nezabývá CSR

Skip to question 14

CSR: Priority

12. Která z kategorií CSR věnuje vaší firmě největší pozornost?

Mark only one oval.

- Ekonomická (boj proti korupci, řízení rizik apod)
- Enviromentální (energetická účinnost, ochrana životního prostředí, emise apod)
- Sociální (rovnost pohlaví, otevřenost a poctivost se stehlíky apod)

Skip to question 4

CSR: standardy a normy mimo GRI

13. Jakou normu/ jaké normy používáte pro implementaci CSR? (stačí jedno slovo)

Skip to question 4

Problémy, překážky na cestě k implementaci/rozvoji CSR